12 OLDAL ✱ ÁRA 1½ DINÁR

Poštarina plačana

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam | Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1925 április 2. | 90. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. .·. Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

KÖZBESZÓLÁS

A feketicsi publicisztika ma ujra megszólalt s ujra megszövegezte a programtalanság programját. Mert mit jelent az, hogy „meg kell győznünk az államalkotó szláv nép politikusait arról, hogy a haza érdekeit ugy szolgáljuk leg jobban, ha nem görditenek akadályokat az önálló magyar szervezkedés elé“. Mi értelme van ennek a követelésnek február 8-ika után, mi értelme van ma s mi értelme van a kisebbségi élet hetedik évében, amikor Pasicstól kezdve a magyar szavazatokkal megválasztott Radonicson és Grolon keresztül a legbaloldalibb horvát parasztig egyértelmű a jugoszláv politikai közvéleménynek az a meggyőződése, hogy csak az önálló szervezkedés feladásával győzheti meg a magyarság a szláv pártokat loyalitásáról, a jugoszláv nemzeti eszme elismerésének őszinteségéről. Nem mondjuk, hogy ez a követelés jogosult, nem állitjuk, hogy ez a bizonyitási mód az egyetlen, nem látjuk be ennek a kivánságnak jogosságát és alkotmányosságát, de nem tagadhatjuk, hogy ez a kivánság valóban meg van, hogy valóban *ezt* követelik a magyarságtól és ha a magyarság a lelkét teszi is le a nyilvánosság asztalára, akkor sem hiszik el, hogy az önállóan szervezkedő magyarság loyalitása őszinte. Ez a program helyes volt, megtámadhatatlan volt az első elindulás idején, akkor, amikor mi szövegeztük meg először. De az azóta elmult évek fájdalmas meddősége és szomoru tapasztalatai, a február 8-iki választások ijesztő tanulságai után talán mégsem az a teendő, hogy ujra leirjuk a régi feladatot, hanem az, hogy rámutassunk azokra az eszközökre, azokra az utakra, amelyekkel és amelyeken elérhetjük, vagy csak meg is közelithetjük célunkat. Ma nem az a kötelessége a publicisztikának, hogy hirdesse azt a régi bölcseséget: be kell bizonyitani az önálló szervezkedés loyalitását, — hanem az, hogy mondja meg, milyen eszközökkel, milyen módon lehet ezt bizonyitani? Nincs annál felelőtlenebb játék, mint kitüzni a célokat anélkül, hogy a célhoz vezető eszközöket megjelölnék. „Meg kell győznünk az államalkotó szlávokat . . .“ — igen, igen, de mivel, hogyan, mi módon, milyen eszközökkel? Hiszen nekik még az sem elég — lásd Grol Milánt — ha magyar szavazatok juttatják mandátumhoz. Az önálló szervezkedés nem cél, hanem eszköz. Inkább azzal törődnénk, hogy minden tudást, tapasztalatot, körültekintést és bölcseséget összefogva módoljuk ki, hogyan lehet a magyarság részére mindazt az eredményt elérni, amit az önálló szervezkedéstől várt a magyarság.

✱

És beszéljünk a hangról s a modorról is. „Nekünk a főlépcső kell, amelyen büszkén, önérzetesen járhassunk, hogy olyan jogokat szerezhessünk ennek az árva, szegény népnek, amiket semmiféle rendszerváltozás, semmiféle pártbukás nem tehet vitássá“. Ez a hang és olvassuk csak, mire izgat? „Azok a politikusok, akik ellenséget látnak a kisebbségekben, az ellenséget veszedelmesebbnek, alattomosságában gonoszaknak tartják, ha az meglapul, ha az a jogos sérelmei fölött érzett keserűséget is elrejti“. Ajánljuk annak, akinek nem jog kell, nem az életnek, munkának és kenyérnek biztonsága, hanem — *a főlépcső*, ajánjuk annak, aki az önérzetet többre becsüli, mint a magyar iskolákat s aki már most tiltakozik az ellen, hogy a magyarság melléklépcsőn jusson el jogai teljességéhez és sérelmei orvoslásához, hogy — olvassa el Radics Pavle beszédét. A Radics-párti szónok háta mögött ott álltak a töretlen, elszánt, a választási erőszakon átgázoló horvát parasztok milliói, akik hetvenötnél több mandátumot adtak pártjuknak s Radics Pavle hangja csöndesebb, higgadtabb, önérzete kevésbbé tultengő, követelései kevésbbé kategórikusak voltak, mint a feketicsi publicisztika legujabb elmemüvéé. A mi hátunk mögött csak keserű eredménytelenségek, hasztalan iparkodások, sötétemlékű kudarcok feketéllenek, jogosult-e, okos-e, *hasznos-e*, ha hangunk tovább diktál, önérzetünk tovább gesztikulál s tántorgó lábaink — lépcsőt követelnek? *A stilus az ember.* Radics Pavle *hangja* vagy hetven mandátumot mentett meg a megsemmisitéstől, ez a rikoltozó *hang* egyetlen mandátumhoz sem juttatta a magyar pártot. Lehet e vitatkozni még, hogy a magyarság érdeke hogyan hangolja az instrumentumokat?

Április 28-áig elnapolták a parlamentet

Radics Pavle a radikálisokkal tárgyal

A szerdai nap legfontosabb politikai eseménye az, hogy a parlament üléseit *április 28-ikáig elnapolták.* A hosszu parlamenti szünetet hivatalosan a husvéti ünnepekkel indokolják, azonban a plénumnak dolga se volna, mert a benyujtott javaslatokat a bizottságok még nem tárgyalták le. A parlamenti szünet, noha a képviselők legnagyobb része elutazott Beogradból, mozgalmasnak igérkezik. A bizottságok a szünet alatt is tanácskoznak, de azonkivül olyan eseményeket várnak, amelyek átalakithatják az egész belpolitikai életet.

Radics Pavle, aki most a Radics-párt vezetője, két napos zagrebi tartózkodás után szerdán reggel érkezett vissza Beogradba. Radics Pavle Zagrebban Radics Istvánnal tárgyalt. Megengedték, hogy a fogházban négyszemközt tárgyalhasson az unokabátyjával. Radics Pavle megérkezése után nyomban felkereste *Trifkovic* Márkót, a parlament elnökét s vele dr. *Nikics* tekintélyes Radics párti képviselő jelenlétében *több órán keresztül* tárgyalt. Hogy miről volt szó ezen a tárgyaláson, arról semmi hir nem szivárgott ki, annál tágabb tere van a kombinációnak. Általában az a vélemény, hogy a Radics-párt a közeljövőben megegyezést létesit valamilyen formábanoa radikálisokkal.

Radics Pavle és Trifkovics tanácskozása délután 1 óráig tartott s mikor véget ért Radics a parlamentbe ment, ahol, a parasztpárti klubhelyiségében a párt képviselői értekezletet tartottak.

Az ellenzéki blokk körében a radikálisok és Radics Pavle tanácskozásai nagy feltünést keltettek. Délután érkezett a hire Radics István ujabban megjelent cikkeinek, amelyeket szintén élénken kommentáltak.

Radics István levele Radics Pavlehoz

Annál nagyobb feltünést keltett politikai körökben Radics Istvánnak a szerdai nap folyamán napvilágot látott két nyilatkozata. A még mindig betiltott *Slobodni Dom* helyett a *Hrvat* kedden külön-kiadást adott ki, amely közli Radics István levelét Radics Pavlehoz és Nikics Nikolához. Radics a Nikicsnek adresszált levélben többek közt a következőket irja:

— Jugoszláviának pedig meg kell lenni a maga száborának és kormányának.

Radics Pavlehoz intézett levelében a fogházban ülő paraszt vezér engedékenységet javasol.

— Beograd — irja a levélben — nem Budapest és saját magának enged, aki kellő pillanatban testvérének tesz engedményeket. Hogy ha a radikálisokban meg van a vágy a megegyezésre, akkor ezt könnyen el lehet érni az alkotmány reviziójával. Horvátországnak azonban meg kell adni a maga száborát és kormányát és függetlenebbnek kell lenni, mint a háboru előtt volt.

A politikai közvéleményt főleg ezek a kijelentések foglalkoztatják, amelyekből nyilvánvalóan kitünik, hogy a Radics-párt közjogi programmjából igyekszik átmenteni az uj helyzetbe annyit, amennyit csak lehetséges.

Az ellenzéki pártok viszonya

Az ellenzéki pártok egymásközti viszonyáról is igen sok szó esett politikai körökben. A helyzet e tekintetben még egyáltalán nem világos, csupán azokról az ellentétekről van *tiszta képe a közvéleménynek*, amelyek a Radics-párt és a klerikálisok közt fenállanak.

A fölmerült ellentéteket a kormányoldal, főleg azonban a Pribicsevics-párt igyekszik kimélyiteni. Ez volt a főcélja Pribicsevics beszédének is.

Ellenzéki oldalon másképpen itélik meg a helyzetet, mint a kormánypártok részéről és azt állitják, hogy a blokk egysége nem forog veszélyben, sőt Radicsék engedékenysége nem a kormány, hanem a blokk győzelmét jelenti és az ellenzék elérte célját, miután a mandátumok igazolásának kérdésében a kormány engedett szélsőséges álláspontjából és ezzel összefüggésben tarthatatlanná vált a kormánynak az államellenesség és szeparatizmus jelszavával eddig folytatott vádaskodása. Az ellenzéki egység szilárdságának jeléül tekintik Lorkovics keddi beszédét is, amely Radics Pavle beszédével szemben ismét erősen ellenzéki hangu volt.

A kormánypártok, különösen a radikálisok részéről nem igen nyilatkoznak az uj helyzetről. Általában az a benyomás, hogy a radikálisok hallgatása mögött fontos változások rejlenek és ugy látszik, mintha *a radikálisok és a Radics-párt között máris komoly és előrehaladott stádiumban levő megegyezési tárgyalások folynának.* Mindenesetre kétségtelen, hogy a két párt közt komoly törekvések észlelhetők a közvetlen megegyezésre és a Radicsékhoz közelálló zagrebi lapok hangjából is következtetni lehet arra, hogy ezt a megegyezést Radicsék is szivesen látnák. Radics Istvánnak tudvalevően régi tézise az, hogy azzal a párttal kell megegyezni, amelyik a szerb nép többségét képviseli és igy a radikálisokkal való esetleges megegyezés nem jelentené eddigi politikájának dezavuálását. Egy ilyen fordulat azonban a horvát parasztklubon belül mégis azzal a következménnyel járhatna, hogy *a Zajednica utjai elválnának Radicsékól, mert a Zajednica az ellenzéki blokkal való további feltétlen együttműködésnek a hive.*

A radikális pártklub ülése

A radikális képviselői klub szerdán délután ülést tartott, a melyen *Pasics* miniszterelnök és a kormány radikálispárti tagjai is teljes számban résztvettek. Az ülésen a miniszterelnök rövid beszédben ismertette a politikai helyzetet és felhivta a képviselőket arra, hogy a parlamenti szünetet jól használják fel kerületeikben, miután visszatérésük után fokozott munkára lesz szükség.

A klub ezután kijelölte a párt delegátusait az április 19-én Rómában megtartandó interparlamentáris konferenciára, amelyen az eddigi tradiciókhoz hiven a jugoszláv parlament ismét képviselteti magát. A radikális-párt részéről *Perics* Ninkot, *Jovanovics* Vászát, *Kojics* Dragutint, *Popovics* Ljubát, *Jankovics* Velizárt s *Neszics* Ljubát küldik ki a konferenciára. Az ellenzéki pártok még nem jelölték ki delegátusaikat. A klub ülésén bejelentették, hogy *Spalajkovics lemondott travniki mandátumáról és megmarad párisi követi állásában, mig Neszics Ljuba képviselői mandátumát tartja meg és igy a prágai követi állás megürül.*

A törvényhozó bizottság ülése

A törvényhozó bizottság *Jovanovics* Ljuba elnöklésével szerdán délután ülést tartott, amelyen először felolvasták dr. *Polics* Vladiszlávnak, a Zajednica képviselőjének levelét, amelyben bejelenti, hogy *lemond a bizottság elnöki állásáról.* Jovanovics Ljuba kijelentette, hogy a lemondást sajnálattal tudomásul veszik. Bejelentette ezután az elnök, hogy két törvényjavaslat fekszik a bizottság előtt, a lakástörvény javaslata és a sajtótörvény-tervezet. Javasolta az elnök, hogy a két javaslat letárgyalására két albizottságot válasszanak, amelynek mindegyike tizenegy tagból álljon. A szavazás elkerülése céljából közös jelölőbizottságot küldtek ki, hogy az közös listában állapodjék meg. A bizottság tagjai *Janjics* és *Vuicsics* radikálisok és *Marinkovics* Voja demokrata lettek.

Rövid szünet után a jelölő-bizottság javaslatára egyhangulag megválasztották a két albizottság tagjait, még pedig a sajtótörvényt előkészitő albizottságba: *Zsifkovics* Liuba, *Bojovics* Gligorije, *Markovics* Lázár, *Jovanovics* Vásza, *Kojics* Dragutin, *Popovics* Velja és *Janjics* Voja kormánypárti és *Grol* Milán, dr. *Polics* Vladiszláv, *Kulenovics* Dzsefer és *Smodeli* Ferenc ellenzéki képviselőket, a lakástörvényt előkészitő albizottságba pedig *Szubotics* Nikola, *Lallosevics* Jócó, *Perics* Ninkó, *Szavics* Aleksza, *Selmics* Dragisa kormánypárti és dr. *Hrasnica* és dr. *Superina* ellenzéki képviselőket.

Gyurisics Márkó szociálpolitikai és törvényegységesitő miniszter, aki mindkét javaslatot képviseli a bizottságban, kijelentette, hogy nem kivánja az albizottságok munkáját időhöz kötni, de kéri, hogy különösen a lakástörvény-javaslatot, sürgősségére való tekintettel, mielőbb tárgyalják le.

Az elnök ezután felkérte az albizottságokat, hogy az ülés után azonnal alakuljanak meg, ami meg is történt és végül bejelentette az elnök, hogy a törvényhozó bizottság legközelebbi ülését már az albizottságok munkálatai miatt fogja összehivni. Az ülés délután fél hatkor ért véget.

Az adóegységesités előkészitése

A minisztertanács elhatározta, hogy *az állami adók egységesitéséről* szóló törvényjavaslatot azonnal munkába veszik, hogy a javaslatot már júniusban a parlament elé terjeszthessék. Az adóknak a különböző országrészekben való kiegyenlitése tudvalevőleg a pártoknak már régi kivánsága és különösen *a Vajdaság részére fontos*, mert a Vajdaságban aránytalanul magasabbak az adók, mint a többi országrészekben.

Megfékezik a hullaspekulációt

A belügyminiszter megtagadta egy uj szuboticai temetkezési egyesület alapszabályainak jóváhagyását

A temetkezési egyesületek felszaporodásával elharapózott hulla-üzérkedés — mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette — magára vonta a hatóságok figyelmét is. Legutóbb *Gyorgyevics* Dragoszláv főispán interveniált a belügyminisztériumban, hogy ne engedélyezzék ujabb suboticai temetkezési egyletek megalakitását. A hatóságok ugyanis konkrét panaszok alapján tudomást szereztek arról, hogy egyesek teljesen idegen öreg vagy beteg embereket iratnak be tagokul, sőt néha a kórházban kezelés alatt álló halálos betegeket csempésznek be a temetkezési egyesületek tagjai közé.

Az utóbbi időben ezáltal valóságos hullabörze fejlődött ki Szuboticán. Egyesek már egész hivatásszerüen kerestek haldoklókat, hogy a biztositási összegeket azután a maguk részére vegyék fel és az elhalálozott hozzátartozóinak ebből az összegből legfeljebb borravalót juttattak. Ezzel magyarázható az a feltünő nagy halálozási arányszám, amely egyes temetkezési egyesületekben tapasztalható és ami már alapjában megingatott egyik-másik egyesületet, mert a tagok nagyrésze nem képes a gyakori temetkezési járulékokat fizetni.

Ezek a körülmények tették szükségessé a hatósági beavatkozást és *Gyorgyevics* Dragoszláv főispán intervenciója eredményre is vezetett, mert *a belügyminisztérium a napokban tagadta meg elsőizben egy ujonnan alakult szuboticai temetkezési egyesület alapszabályainak jóváhagyását.*

Legutóbb »*III. köri temetkezési egyesület*« cim alatt *Evetovics* Miklós kereskedő elnökségével ujabb temetkezési egyesület alakult. Az egyesületnek megvolt már a szükséges taglétszáma, megtartotta alakuló közgyülését is, amelyen elkészitették az egyesület alapszabályait és ezeket felterjesztették a belügyminisztériumba. A főispán és a polgármester azonban az előbb emlitett okok miatt az egyesület kérelmét nem véleményezte kedvezően és ennek következtében a belügyminisztérium most leérkezett rendeletével *nem hagyta jóvá az uj temetkezési egyesület alapszabályait.* Az elutasitó végzés indokolásában a belügyminisztérium kimondja, hogy *Szuboticán már annyi temetkezési egyesület működik, hogy nincs szükség ujnak az alakitására, hanem az alapitók, ha temetkezési biztositást akarnak kötni, lépjenek be a már meglevő egyesületekbe.*

Eddig már mintegy *tizenhat temetkezési egyesület működik Szuboticán* és igy csakugyan nincs semmi szükség ujabb ilyen egyesületek alakulására. Hasonló sors fogja érni azt a legujabb temetkezési egyesületet, amely most alakult meg és *bár alapszabályait még nem is terjesztette fel jóváhagyás végett, ennek ellenére már szedi a jelentkező tagoktól a halotti járulékot*, amihez nincs joga. Az ilyen és hasonló jogtalanul működő halotti egyesületek ellen a hatóság a legszigorubb módon fog eljárni.

Kifosztott lakás

Ötvenezer dinár értékü holmit loptak el egy szuboticai ruhatárosnétól

Vakmerő betörés történt vasárnap éjjel Szuboticán. Ismeretlen tettesek behatoltak özvegy Neményi Ágostonné Wilsonova-ucca 28. szám alatti lakására, amelyet csaknem teljesen kifosztottak.

Neményi Ágostonné, a *Bárány*-kávéház ruhatárosnője vasárnap éjjel egy óra tájban ment haza lakására. Már a lakás bejáratánál meglepődve vette észre, hogy az ajtó nincs bezárva. Első villanatban azt gondolta, hogy amikor eltávozott lakásáról, elfeledtette bezárni, azonban belépve a lakásba, a hálószobában több férfi-alakot vett észre, akik, amikor őt meglátták, az ablakhoz futottak és azon keresztül kiugrottak az uccára, ahol eltüntek a sötétben. Neményiné nyomban a rendőrségre ment és bejelentette a történteket. A rendőrségről detektivek mentek ki a helyszinre a nyomozás megindítására. Kiderült, hogy a betörők, amikor megzavarták őket, már csaknem teljesen kifosztották a lakást. Csupán egy batyuba kötözött ruhanemüt és egy aranyláncot találtak meg a detektivek a szoba padlóján. A hiányzó holmikat előzőleg kiadogatták az ablakon az uccán tartózkodó cinkosaiknak. A lakás átvizsgálása után a rendőrség megállapitotta, hogy a betörők az egyik szekrényben tartott tizenhétezer dinár készpénzt, tizennyolc darab ezüst egykoronást, tiz darab ezüst ötkoronást, egy aranyórát, arany láncot, egy antik arany melltüt, két aranygyürüt, egy jegygyürüt, három vég vásznat, ágynemüket és nagymennyiségü fehérnemüt vittek el. Összesen mintegy ötvenezer dinár értékben. A rendőrség nyomoz a betörők után.

Egészség. Betegség

Irta: Baedeker

A betegség nagyon komisz állapot és abszurd dolog volna s kegyetlen szivre vallana bárkinek is azt kivánni, hogy beteg legyen. De azért egynémely embertársunknak ugyancsak üdvös lenne egy jó hosszu — de szerencsésen és gyógyulással végződő — betegség. Mert ez, főleg ha hosszan tart, megtanitja az embert türni és szenvedni, amit az, aki egészséges és elégedett, sohase tanul meg. És megtanitja gondolkozni, amire az egészséges a nagy elfoglaltságánál fogva nem ér rá. A szegény betegnek van bőven ráérő ideje, s mert rendesen kevesebbet is alszik, mint az egészséges embertársa, hát unalomból is el-elgondolkozik mindenen, ami eszébe jut. S bár a legtöbbet magamagával fog foglalatoskodni, mert hiszen önmagával törődik a legtöbbet s önmagát szereti legjobban a világon, mégis másokról és a mások dolgairól is fog elmélkedni. A gondolkozás még senkinek se ártott meg, a betegnek se árt, s néha ettől gyógyul meg, és nem az orvosságtól, amely állitólag néha szintén használ. Az embernek a gondolkodás a legfőbb privilégiuma s a legnagyobb erőssége, amely őt emberibb emberré teszi. Igy hát egy jókimenetelü betegség nemcsak azzal jár, hogy utána egészségesebb lesz az ember mint volt, hanem jobb is, ami minden bizonnyal ráfér.

Ha hosszu szenvedés után fölkel az ágyából, testileg bizonyosan sokkal gyöngébb, de lelkileg alkalmasint jóval erősebb lesz, mint a megbetegedése előtt volt. Valószinüleg szelidebb is lesz valamivel mint azelőtt, mert szenvedéseinek a hosszu ideje alatt némi hálaérzet támadhatott benne — persze gondolkozás utján — az ápolói iránt, akik gondozták, az orvossal szemben, aki talpraállitotta s a gondviselés javára, amely megengedte, hogy ujra emberré legyen.

Lehet, hogy a gyógyithatatlan betegek — akik ugyancsak sokat gondolkoznak — gonoszabbakká válnak a sok szenvedéstől. Lehet. Valószinü. Bizonyos. A tudat, hogy soha föl nem épülhetnek s hogy hónapokig, talán évekig kell kinlódniuk, amig a halál nagykegyesen megváltja őket a gyötrelmeiktől, ez a szomoru tudat bizony nem alkalmas arra, hogy erényessé és humánussá tegye a kinok közt vergődőt. Lehet, hogy az irigység ördöge is megszállja szegénynek a szivét annak elgondolásán, hogy körülötte mindenki jól van, s csak ő van rosszul. Talán a bizalmatlanság is fészket rak a lelkében, s elkedvetleniti az aggodalom, hogy a környezete már nehezen várja a halálát s szabadulni óhajt a tehertől, amellyel a költséges és fárasztó ápolása jár. Hogy már véglegesen »ad acta« tették, hogy már mintegy eszkomptálták a halálát s hogy lassan-lassan elmaradoznak tőle és mellőle az érdeklődők, bizony nemcsak elkedvetlenithetik, de el is keserithetik, s a jellemét, amely talán sohase volt egészen evangéliomi, gonoszkodóvá teszik.

Ez mind igaz. És valóban evangéliomi szeretet és türelem kell, hogy az ilyen boldogtalan halandó keserüvé, nyügössé, zaklatóvá ne váljon azzal szemben, akit egészségesnek irigyel és olyannal, akinek még jövője van, ami neki — a szerencsétlennek! — nincsen. De azokra nézve, akiknek reményük van a fölgyógyuláshoz, akik tudják, hogy még nem játszották el kis játékaikat, azokra nézve máskép áll a dolog. Ezek alapjában véve boldogabbak, mint az egészségesek. Napról-napra örülhetnek annak, hogy a bajuk enyhül, hogy több az erejük és kevesebb a szenvedésük. S elégtételül szolgál nekik az is, hogy napról-napra jobban tudnak gondolkozni, mert hiszen ebben a foglalkozásban gyakorolták magukat a betegségük tartama alatt, trenirozták magukat rá, s fejlesztették az agynak ezt a szuverén müködését, amelyet azelőtt elhanyagoltak.

Vannak sokan, ismerek ilyeneket, akik egy betegségüknek az *otium*-ában tanultak meg gondolkozni. Az már aztán természetes, hogy az ilyen ember, aki egyre jobban szedi össze magát, aki folyton közeledik megint az aktiv tevékenység s az eleven élet felé, akinek az étvágya növekszik s a kinja fogy, hogy az nem mizantróp módon, hanem optimista alapon fog elmélkedni. Valószinü, hogy nem kevésbé, hanem jobban fogja szeretni az embereket, mint a betegsége előtt, s hogy több életkedve lesz, mint azelőtt volt, mert hiszen csak egy hajszálon mult, hogy minden életörömtől meg nem fosztotta a kegyetlen betegség. Az életet csak az ily »felgyógyult« tudja igazán — valószinüleg az értékén fölül — becsülni, s a legtöbbnél az életörömmel jár együtt mindaz a jó, ami mint vágy és szándék helyet talált a szivében. Innen a vallásos fogadalmak s a jótékonysági rohamok, amelyekre a fölépültek elhatározzák magukat »szerencsés fölgyógyulásuknak az örömére«. Az ilyen betegre nem vonatkozhat a Hamlet mondása, amely szerint »az elszántság természetes szinét a gondolat halványra betegiti«, nála rózsaszinüre festi, s ágyából kelve, vállalkozóbbá, erőteljesebbé lesz, mint volt. Az ily gondolkodás az embert nemesebbé és érzőbbé teszi, s nem kételkedővé. Az ily betegség jótékony hatást gyakorol hát a betegnek lelkére, s igy közvetve annak környezetére, végelemzésben pedig az emberiségre is, amelynek egy tagja igy emelt, — bármi kevéssel — az összemberiség erkölcsi nivóját.

Ha szükséged van valamire, oly emberhez fordulj tehát, aki nemrég nagy betegségen esett át, s jobban jársz, mint ha olyanhoz mégy, aki sohase volt beteg, s akinek emiléfogva még nem volt alkalma és ideje gondolkodni s foglalkozni azokkal a morális értékekkel, amelyekkel az embert a Természet — amely őt jóra szánta — földiszitette. Aki meggyógyult, az nemcsak boldogabb, de jobb is, mint aki sohase volt beteg.

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi magyar telepesek, mint annak idején mi is megirtuk, panaszt nyujtottak be a Népszövetséghez. A panasziratot 624 telepes gazda irta alá, akiknek alig pár hold földjét, tisztán nemzeti elfogultságból, kisajátitotta az agrárreform, amely a lefoglalt kisbirtokokat aztán szétosztotta a román földigénylők között. A magyar telepes-gazdák bátor lépése rendkivül nagy megdöbbenést keltett kormánykörökben, de senki sem gondolta, hogy a magyar telepeseket emiatt felelősségre vonják, már csak azért sem, mert hiszen tulajdonképen csak az ország törvényeibe iktatott jogukkal éltek, amikor sérelmeiket végső szükségben a Népszövetség elé vitték. Éppen ezért feltünést kelt az a hir, hogy a detrehemi és ludasi magyar telepeseket, élükön Péter Dániel biróval, letartóztatták és bekisérték Kolozsvárra. Hogy az eljárás milyen cimen folyik ellenük, arról nem tud az erdélyi magyar sajtó, amely a megdöbbentő esettel kapcsolatban hangsulyozza, hogy a kormány, értesülve a hatóság eljárásáról, melyről a józan ész itélete szerint, nem tudhatott, haladéktalanul intézkedni fog a meghurcolt telepesek szabadlábra helyezése érdekében.

*

A prágai „Srb" figyelemreméltó statisztikát közöl Lichtenstein herceg cseh-országi uradalmainak felosztásáról. Azt irja, hogy a nagykiterjedésü ingatlant Malypetr miniszter rokonsága ugyszólván maga között osztotta fel. Az óriási terjedelmü ingatlanon számtalan maradékbirtokot hasitottak ki és azt az agráriuspárthoz tartozó miniszter rokonsága és közvetlen környezete kapta meg. Az egész területet most nyugodtan Malypetr-féle hercegségnek lehet nevezni, mert amerre nézünk, csupa Malypetr-sógor, koma, unoka, vő ült bele a maradékbirtokba. A kis tükör, melyet a »Srb« elénkbe rak, ilyen képet mutat: A Tmán a Novy Dvur-féle maradékbirtokot Hollmann nagybirtokos kapta. Hollmann földbirtokos régi nemesi család sarja és Malypetr belügyminiszter feleségének bácsija és komája. A Pálec-Strakonice óriási kiterjedésü maradékbirtokot Vopersálek kapta, aki a belügyminiszter sógora és a jelenleg neki kiutalt ingatlanon kivül két más nagybirtok (Syrovec és Stradonic) tulajdonosa. Az Uherce-féle maradékbirtok Bubenciknak jutott. Bubencik pedig dr. Králnak, Malypetr magántitkárának az apósa. A Pouzetin maradékbirtokot Husnik kapta. Husnik az agrárpárt végrehajtóbizottságának tagja és Prásek unokája. A Citolibi maradékbirtokot Tschech, az állami földhivatal egyik magasrangu hivatalnoka kapta, aki különben leendő sógor ugyancsak e hivatal egy másik magasrangu hivatalnokának Zatekovnak. Zatekov dönt ugyanis afelett, hogy kinek jusson a maradékbirtok. A Velteze maradékbirtok Nims J.-nek jutott, aki a földkiosztó Hess felügyelőnek közeli rokona. A Hermanov-féle maradékbirtokot pedig Hess szabad egyezség alapján vásárolta meg. A Morán maradékbirtokot Brabec, földosztó és ellenőrző felügyelő kapta.

*

A szlovenszkói magyarságot egységes táborba akarja egyesiteni néhány lelkes magyar politikus. A mozgalomról, amely egyre erősödik a csehszlovák köztársaság területén, a Magyar Ujság legutóbbi számában többek közt a következőket irja: »... Amikor a magyarság az őt környező nacionalista és imperialista tengerben, szintén nemzeti alapon kivánja életharcát megvivni, ezt a harcot egyuttal kifejezetten a mindent kiegyenlitő nemzeti demokrácia alapjára helyezi. Soraiban tehát nem türhet osztályharcot, mert ezeket az igazságtalanságokat éppen a nemzet egyetemének előbbrevitelével akarja megszüntetni, de nem türhet világnézeti harcot sem, mert a világnézeteknek — csak önmagunkat gyöngitő és általunk el nem dönthető — harcát föl kell függesztenünk, ha elsősorban a magyar jövőért kivánunk eredményesen harcolni. Ezt a nemzeti harcot nem komplikálhatjuk és nem terhelhetjük meg olyan célkitüzésekkel, amelyek tulterjednek a magyar nemzeti horizonton és amelyek eleve kizárják sok értékes és igaz magyar elem csatlakozásának lehetőségét is ... Politikánknak öt év előtt kényszeralapozta frontja meginoghatott, de nem rendült és nem fogyatkozott meg a nemzet élete ereje és élniakarása. A keretekben és egyes vezéri csoportokban baj eshetett, de maga a nemzet intakt maradt és csorbitatlan erejével és erkölcsi fenségével parancsolja, hogy uj uton kiván haladni. Egységes fronton, egy táborban kivánja felvonultatni az összes ittélő magyarokat — becsületes összefogásban! Áldozatot is követel tőlünk. Lemondást és engedményeket, de mindezt a nemzet javára és egyedül azért, hogy a közös, legfőbb célokhoz közelebb juthassunk s hogy ami a külön törekvésekből a nemzet érdekében való, azt egyesült erővel valósithassuk meg.«

Marxot ajánlja a centrum a baloldal közös jelöltjéül

Megválasztották az uj porosz miniszterelnököt

A birodalmi elnökválasztás után *a centrumpárt vezetősége szerdán Marx volt birodalmi kancellárt ajánlotta a weimari pártok közös jelöltjéül.* Ez az egyedüli eljárás meglehetős elkedvetlenedést idézett elő a weimari alkotmány többi pártjainál, különösen a demokratáknál. A demokrata pártban ugy tudják, hogy a centrumpárt vezetősége elhamarkodottan cselekedett. Véleményük szerint az összes baloldali pártok egyhangulag és örömmel jelölték volna Marx kancellárt, a centrum azonban ezt nem várta meg és igy Marx csak a centrumpárt jelöltje.

Ez a jelölés *taktikai hiba volt,* ami bántja a többi baloldali párt érzékenységét és felveti a presztizskérdést, amiből a mai válságos időkben semmi jó nem származhatik. De *magában a centrumpártban is hallatszanak hangok Marx jelölése ellen.*

Szerdán folyt le egyébként a porosz országgyülésen a miniszterelnökválasztás, amelyet nagy izgalommal vártak. Az ülés előtt a weimari koalició pártjai megbeszélést tartottak, amelyen a szociáldemokraták és demokraták *Braun* Ottó porosz miniszterelnököt ajánlották jelöltül, akit azonban a centrum ellenzése miatt elejtettek. Ezután *a három párt megegyezett a demokrata Höpker-Aschoff porosz pénzügyminiszter személyében.*

Az ülésen összesen 436 szavazatot adtak le. Ebből 211 szavazat esett *Höpker-Aschoffra,* 176 szavazatot kapott *Peter* dr. volt leszerelési biztos és 42 szavazat esett a kommunista *Pieckre; 6 szavazócédula üres volt.* A második választáson a kommunisták nem szavaztak és igy *Höpker-Aschoffot 213 szavazattal 171 ellenében miniszterelnökké választották.*

Az uj *Höpker-Aschoff*-kormány legfontosabb feladata a porosz tartománygyülés *felosztása.* A Höpker-Aschoff-kabinet egyébként lényegileg pontos másása a *Marx-kabinetnek* azzal a változtatással, hogy Höpker-Aschoff helyett Otto *Braun,* a volt miniszterelnök lett most *pénzügyminiszter.* Az uj kormány két feladatot vállalt. A tartománygyülés felosztását és az *uj választásokat.*

A weimari koalició pártjai szerdán ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy ha Höpker-Aschoff nem vállalja a kormányalakitási megbizást, ismét Braun szociáldemokratát jelölik porosz miniszterelnöknek.

Franciaország nem szerel le

Herriot bejelentette az Uniónak, hogy Franciaország nem vesz részt a leszerelési konferencián

Londonból jelentik: Egyidejüleg azzal az éles figyelmeztetéssel, a melyet Coolidge elnök az amerikai bankárokhoz intézett az idegen államok amerikai kölcsönkereséseinek nagy tömege ellen és amely elsősorban a szinte betegessé fajult francia hiteltapogatózások ellen irányult, váratlan politikai szenzáció robbant ki. Kedden este ugyanis a párisi Quay d'Orsay-n és Washingtonban a francia nagykövetségen Daeschner francia nagykövet utián feltünő bejelentés történt. A francia külügyminisztériumban megmondták a sajtó képviselőinek, hogy a washingtoni francia nagykövet Herriot miniszterelnök utasitására éppen most közli a washingtoni kormánnyal, hogy *Franciaország nem tartja magát érdekeltnek a tervezett nemzetközi leszerelési konferenciában és egyelőre nem kiván a lefegyverkezésre irányuló munkában résztvenni.* Kijelentette a *washingtoni* nagykövet, hogy a francia kormány bizonyos fegyvernemekben *elment a leszerelés terén a megengedhető határig* és eleget tett véleménye szerint a lefegyverkezés követelményeinek, *tengerészeti programiának korlátozása pedig nem egyeztethető össze a saját biztonságával.*

Kellog külügyi államtitkár, akit a francia nagykövet látogatása után közvetlenül kérdésekkel ostromoltak az amerikai ujságirók, hogy milyen álláspontot foglal el Franciaország bejelentésével szemben, nagyon ridegen csak ennyit válaszolt:

— Amerika eddig az óráig *sem hivatalosan, sem más uton nem kérdezte meg a francia kormányt, hogy mi a véleménye a nemzetközi leszerelési konferencia tekintetében.*

Francia részről ezt a váratlan és kellemetlen fordulatot a sajtó utián szépitgetni akarják. Hivatalos helyen azt mondják, hogy Franciaország a történtek ellenére azt az elvi álláspontot foglalja el, hogy Amerika iránt érzett tiszteletből hajlandó a legalaposabban fontolóra venni egy esetleges meghivást, amely a tervezett *nemzetközi leszerelési* konferenciára szól és valószinüleg delegációt is küld, amely azonban *csak mint szakértő megfigyelő testület jelennék meg a konferencián.*

A *Fehér Házban* az Egyesült-Államok felfogását és álláspontiát a külföldi hitelkérések dolgában egyébként igy összegezték: Két csoportot kell megkülönböztetni, olyan hiteleket, amelyek *magáncélokra* szolgálnak és olyanokat, amelyek *katonai céloknak válnának javára.* Az elnök szivesen látja, ha amerikai polgárok idegen államoknak gazdasági viszonyaik megjavitása és normális helyzet teremtése céllából kölcsönökkel sietnek segitségére, de az államkormány *sohasem fog olyan hiteleket támogatni, amelyek valamilyen formában fegyvervásárlásra vagy hadikészülődésre szolgálhatnának.*

A kormánynak nincs ugyan joga a kölcsönfolyósitást megtiltani, de a közvetitő bankároknak tanácsolni akar adni, hogy milyen kölcsön felel meg az Egyesült-Államok felfogásának.

Coolidge elnök Borah és King szenátorokkal állitólag a *szovjet-orosz kormány elismeréséről is tanácskozott.* A Fehér Házban a konferencia után azt mondták a sajtó tudósitóinak, hogy az elnök ma is azt tartja, hogy *az elismerés ma még korai volna.*

Szabadlábra helyezték

a kassai magyar keresztényszocialisták titkárát

Százezer csehszlovák korona óvadékot tett le Fleischmann Gyula

Kassáról jelentik: A kassai törvényszék százezer csehszlovák korona óvadék ellenében szerdán szabadlábra helyezte *Fleischmann* Gyulát, a magyar keresztényszocialista-párt titkárát, aki ellen lázadás cimén folyik eljárás.

Fleischmannt annakidején a kassai püspökség épületében történt eseményekkel kapcsolatban tartóztatták le a hatóságok, miután az előzőleg foganatositott házkutatások során olyan bizonyitékot szereztek, hogy a párttitkár a keresztényszocialista-párt hiveivel fegyveresen akarta megvédeni a püspöki palotát a légionisták várható támadásával szemben. A keresztényszocialistákat ugyanis rendkivül elkeseritette, hogy a pásztorlevél kibocsájtása után a cseh sajtó részéről éles támadások érték a kassai püspököt, akit azzal gyanusitottak meg, hogy mint a pásztorlevél értelmi szerzője, irredenta célokat követ. A sajtó propagandájának hatása alatt a kassai légionisták el is határozták, hogy a pásztorlevél ellen nagyszabásu demonstrációt rendeznek a kassai püspök palotája előtt. A keresztényszocialista-párt pár nappal a bejelentett tüntetés előtt, a püspöki palota udvarán ülést tartott, amelyen — állitólag — *Fleischmann* inditványára elhatározták, hogy a püspöki rezidencia védelmére *fölfegyverzik a párthivek egy részét,* akiknek az lesz a feladatuk, hogy a légionistákat szétugrasszák. A rendőrség azonban tudomást szerzett az ülés határozatáról, házkutatást tartott a keresztényszocialista-párt vezetőinél és néhány pártvezért, köztük *Fleischmannt,* letartóztatott és átadott az ügyészségnek, amely lázadás előkészitése és hütlenség cimén emelt ellenük vádat.

Akit kétszer itéltek el

Egy királysértési bünügy bonyodalmai

Zubkó József telecskai lakos 1923 március 11-ikén egy korcsmában a köztársaságot éltette. A csendőrség királysértés cimén feljelentette, a noviszadi törvényszék 1924 szeptember 25-ikén tartott tárgyaláson *a vádlottat felmentette* azon a cimen, hogy a köztársaság éltetése nem királysértés. Az itélőtábla más álláspontra helyezkedett, az ügyész felebbezése folytán uj itélethozatalra utasitotta a törvényszéket.

A mult év december 26-ikán tárgyalták Zubkó ügyét másodszor. Ezen a tárgyaláson Zubkót 6 hónapi börtönre itélte a törvényszék s azon a cimen, hogy *figyelmeztetés után a királysértést megismételte, külön elitélték 3 hónapra.* Ezt az itéletet az itélőtábla is helyben hagyta.

A noviszadi semmitőszék az ügyész és a védő semmiségi panaszai folytán szerdán foglalkozott az ügyvel. A benyujtott semmiségi panaszokat a semmitőszék elutasitotta, azonban az itéletnek azt a részét, amely Zubkó ellen a királysértés megismétléséért külön 3 hónapi börtönt szabott ki, *hivatalból megsemmisitette* s az itéletnek a 6 havi börtönbüntetést kimondó részét hagyta helyben.

CIRKUSZ

Modern parlamentárizmus vagy a biztonság kérdése

— A népszövetség r. t. vezérigazgatójához van szerencsém?

— Az vagyok.

— Nevem dr. Hixosz, egy javaslattal jövök b. színe elé.

— Tessék leülni.

A vendég leült. Óvatosan felemelte zsakettje szárnyait és a szék szélén foglalt helyet. Feltette a cvikkerét és így szólt:

— Egy találmányom van, vezérigazgató úr!

— Csak röviden, barátom, mert sok dolgom van. Éppen egy elaborátumot készítek Mezopotámia és Kleptománia határvillongásairól, avagy hogyan látja lord Chamberlain monokliján keresztül a napkeleti kérdést és a biztonság kérdését.

— Oh, kérem, az én találmányom is a népek boldogulásával foglalkozik.

— Terjessze b. szinünk elé.

A kis emberke ünnepélyesen felkelt és pátosszal mondta:

— Uram, az én találmányom megszünteti a parlamentekben immár szokásossá vált civakodást és verekedést.

Most már a vezérigazgató *ugrott fel.*

— Igazán? Tessék helyet foglalni. Parancsol egy cigarettát? No halljuk a találmányt.

A feltaláló iratokat és tervrajzokat vett elő a zsebéből és így folytatta:

— Jól tudjuk, hogy utóbbi időben a parlamenti élet egész Európában elfajult. Sok helyen lövöldöznek a képviselők, másutt meg csak székekkel verik fejbe egymást. Tessék nekem mutatni egy nehéz miniszteri bársonyszéket, ami ma biztonságban volna! Hol a garancia, hogy valamelyik ellenzéki képviselő vasökle össze nem töri? Vagy melyik honatya élete van ma biztonságban? Bocsánatot kérek, de a nép már megelégelte a . . . pótválasztásokat.

— Azt hittem, hogy a multat és a jövendőt . . . — vágott közbe a vezérigazgató szellemesen.

— Nem, kérem, a jövendőről csak ezután lesz szó. Engedje meg vezérigazgató úr — és kérem, hogy ne szakitson félbe —, hogy felolvassam tervezetemet, illetve ismertessem találmányomat.

— Halljuk!

A feltaláló kiteregette irásait és most már egy szuszra folytatta:

— A legutóbbi parlamenti botrányoknál főleg az állami középület berendezését rongálták meg a t. képviselő urak. E célból javasolom a világ valamennyi parlamentjénél a butorzat kicserélését. Ajánlom, hogy a székeket dobják ki, — hogy ne kelljen ezzel a honatyáknak bibelődni — és helyükbe tömör gumiszékeket, illetve gumipadokat állitsanak be. Tintatartó, elnöki csengő, csillár és minden hasonló objektum a teremből eltávolitandó. Az elnök csengessen villanycsengővel. Bejövetelnél minden képviselő megmotozandó és a nála esetleg talált revolver, tőr, bicska vagy interpelláció a kapusnál elzárandó.

— Na és ha ökölcl verekszenek? — vetette közbe a vezérigazgató.

— Kérem, ne tessék megakasztani előadásomat. Folytatom. Feltehető, hogy a képviselők puszta kézzel támadnak egymásra, épp ezért javaslatom szerint minden képviselő helye erős vasráccsal van elkülönitve a másiktól. Végül a nagyobb biztonság kedvéért — mert elvégre egy ilyen rács se széttörhetetlen — az ülés tartama alatt minden képviselő kényszerzubbonyt viseljen olyan készülékkel, amely az elnök egy gombnyomására a szájat is légmentesen lefogja. Szóval, a kiabálásnak is befellegzett. A szisztémám bevezetése után csendes ülések lesznek.

A vezérigazgató ijedten hátrált.

— Mondja, nem őrült maga?

A feltaláló sértődötten mutatott egy iratot.

— Kikérem magamnak. Itt az igazolvány. Tegnap szabadultam egészségesen az őrültek házából! Hát mit gondol, kérem, én hasból találtam ki ezeket a dolgokat? Ott tanulmányoztam én a biztonság kérdését!

Stella.

Hetvenkilenc katona tünt el a Weserben

A fuldokló katonák élet-halál harcot vivtak egymással

Berlinből jelentik: A Velthem mellett lefolyt hadgyakorlaton történt katasztrófa részleteiről ujabb jelentések érkeznek, amelyek nagyrészt beigazolják mindazokat a borzalmas részleteket, amelyekről az első hirek beszámoltak. A jelentések szerint a Reichswehrnek *hannoveri* és *westfáliai* emberekből álló osztagai *Minden* város közelében gyakorlatoztak és a város környékén az osztagokat összevonták és több mint száz katonának kellett volna a Weseren átkelnie. Hidászkatonák Minden mellett több pontonból álló *kompot készitettek, s ezen szállitották át a katonákat.* Több kisebb osztag már át is kelt.

Délelőtt féltizenegy óra tájt a komp *130 embert vett fel.* Amikor a folyó közepére értek, *a szélső egymáshoz erősitett két pontonba valahogy viz jutott.* Nagy nyugtalanság támadt az emberek között, s a nagy futkosásban *a két ponton egészen elsüllyedt a folyóban.* A kompnak azon a részén levő katonák, amikor látták, hogy a deszkák meglazulnak, részben *beleugráltak,* részben *beleestek a vizbe.* Aki csak tudott, menekült. Most aztán a komp *vezér nélkül, irányitó nélkül siklott lefelé a vizen.* Tartalékban lévő hidászok, amikor látták, hogy mi történt, siettek a vizben küzködő katonák segitségére, egyrészük pedig *mentőcsónakon a vizen lefelé uszó komp után igyekezett.* Itt azután *ujabb szerencsétlenség történt.*

Amikor a mentőcsónak elérte a kompot, a még a kompban lévő katonák nagy izgalmukban valósággal *megrohanták a mentőcsónakot.* A mentőcsónak is, a komp is, felborult. *Több mint száznegyven ember zuhant a folyó vizébe,* amely most a nemrégen történt havazások miatt igen magas állásu. Most ujabb mentőmunkálatok következtek, a lakosság is sietett a hidászok segitségére, *sikerült is nyolcvan katonát megmenteni.* Egyelőre a viz *hat holttestet vetett partra. Negyvennél több katona hiányzik, ezekről biztosra veszik, hogy a vizbe fultak.*

A szerdán kiadott hivatalos jelentés szerint a Weser folyón történt szerencsétlenség alkalmával *egy tiszt és hetvennyolc katona* fulladt a folyóba. A vizsgálatot nemcsak a katonai, de a polgári hatóságok is meginditották.

Szerdán nyitotta meg Balfour az első zsidó egyetemet

Palesztina nagy napja

Lord *Balfour,* Anglia egykori miniszterelnöke majd külügyminisztere *szerdán nyitotta meg a jeruzsálemi zsidó egyetemet* ünnepélyes külsőségek között. Nem véletlen, hogy éppen *Balfour* az a brit államférfi, aki a zavaros egyiptomi helyzet ellenére is vállalkozott az első zsidó egyetem megnyitására. *Balfour,* az akkori külügyminiszter 1917-ben a hires Balfour-deklarációban *felhivta az angol birodalom zsidóságát, hogy jelentkezzék önkéntesen a Palesztina meghóditására induló sereg zászlói alá* és uj *nemzeti otthont* igért nekik őseik földjén.

1917 novemberében kezdte meg Allenby tábornagy az előrenyomulást és seregének első soraiban ott küzdöttek *a zsidó légiók.* Gaza Askalon, Mughar, Jaffa, Jeruzsálem, Jericho, egymásután az expedició kezére kerültek és 1918 őszén a Jordan mindkét partján angol lobogó lengett. Két évi katonai uralom után a Népszövetség megbizásából *polgári kormányzatot* szervezett Anglia a történelmi Palesztinában és *Sir Herbert Samuel* főbiztosra várt a feladat, hogy a Balfour-deklaráció igéretét valóra váltsa.

A zsidók nagyarányu gyarmatositási törekvései és különösen a cionista sajtó vérmes és egész Palesztina elfoglalását hangoztató cikkei fölkeltették *az arabok féltékenységét.* Az egyiptomi nacionalisták ügyesen kihasználták ezt a hangulatot és *passziv rezisztenciát* ajánlottak a Szentföldön lakó barátaiknak az uj angol uralom ellen. Igy történt, hogy midőn *Sir Herbert Samuel* 11 hivatalnokból és 12 népképviselőből alkotmányos testületet akart összeállitani és az araboknak ajánlotta fel a többséget, ezek minden közreműködést visszautasitottak. Azóta minden olyan kisérlet hiábavalónak bizonyult, amely az arabokat passziv rezisztenciájuk felhagyására akarta birni, sőt az utóbbi időben forradalmibb lett az arabok közt a hangulat, akik nyiltan hangoztatják, hogy addig nem lesz béke Palesztinában, *míg az angol kormány vissza nem vonja a Balfour-féle deklarációt* és fel nem hagy azzal a törekvéssel, hogy Palesztinából zsidóországot csináljon. Palesztinát az arabok maguknak vindikálják, azon a cimen, hogy *ők vannak többségben.* Ez igaz is, hiszen két évvel azelőtt 650.000 arab mellett csak 80.000 zsidó élt Palesztinában, de ha a gyarmatositás az utolsó két év tempójában folyik tovább, akkor *egy évtized multa a zsidók lesznek többségben*

Zsidó-arab ellentétek

Az arab politika zsidóellenes magatartása inkább *politikai,* mint gazdasági alapokból indul ki. Az arab politikusok *a zsidókban az angol imperium támaszait látják* és az a nagyszabásu propaganda, amely a zsidók letelepedését akarja megakadályozni, csak egy láncszem abban *az angolellenes mozgalomban,* amely Delhitől Kairóig terjed és az angol világuralmat akarja megbénitani. Minden lépés, amely a zsidó gazdaságot, a zsidó kulturát előbbreviszi ebben az országban, a legnagyobb aggodalmakat váltja ki az arabokból. Már az első héber gimnázium alapitását is féltékeny szemekkel nézték és midőn a Herzl által alapitott jaffai gimnáziumba Oroszországból, Lengyelországból és Amerikából mindig több és több tanuló sereglett össze, az arab féltékenység *véres pogromban tört ki.* Az arab csőcselék az arab rendőrség aktiv közreműködésével megtámadta Jaffa zsidóit.

A zsidó egyetem

Érthető tehát, ha a zsidó egyetem megnyitása *még nagyobb* izgalmat kelt az arab lakosság körében. Az Olajfák hegyétől északra fekvő Scopus hegyen épült a zsidó egyetem. Az V. cionista kongresszus határozta el már 1901-ben az egyetem felépitését, de csak 17 év mulva, 1918 julius 24-én rakhatta le dr. *Weizmann,* a cionista világszervezet elnöke az alapkövet. Ennél az aktusnál jelen voltak az angol kormány megbizottai és a világ összes szellemi szervezetei, amelyek a Szentföldön intézményeket tartanak fenn. Hat év alatt az egyetem épitkezése befejeződött. A zsidó egyetem megnyitása nemcsak a cionista mozgalomban jelent sikeres etappot, jelenti *a Balfour-féle angol politika sikerét is Palesztinában.*

Balfour utja

Az arab szervezetek arra a hirre, hogy *Balfour személyesen* jön el az egyetem megnyitására, *forradalmi lépésre* határozták el magukat és *merényletet készitettek elő Balfour ellen.* Az angolok azonban okultak az egyiptomi szirdar, *Sir Lee Stack* gyászos esetén és egy ulánusezredet, 8 páncéloskocsit és 8 géppfegyveres hadiautomobilt dirigáltak Kairóból Jeruzsálembe a rend fentartására. *Balfour* Kairóból különvonaton ment Ludig, ahol a palesztinai vasutak gócpontja van. Itt találkoznak a jaffai, caiffai és jeruzsálemi vonalak a kairói vasuttal. Ludtól autón folytatta utját Balfour *Sir Herbert Sámuel,* a palesztinai kormányzó jeruzsálemi kastélyáig.

Az ünnepségek

Ennek a tüntetésnek a hatását is lerontja azonban az a körülmény, hogy az arab világ központjából, Kairóból eljött a zsidó egyetem megnyitására *a kairói egyetem rektora is* és a varsói és kownoi egyetem rektoraival együtt asszisztált az ujkor első palesztinai egyeteménél. Jelen volt a francia kormány képviseletében *Sarrail* tábornok is. Szíria katonai parancsnoka, *Lévi Izrael,* a párisi főrabbi, mint a Collége de France képviselője, ott voltak a londoni, a bécsi, a varsói, a stockholmi nagy rabbinusok és a zsidó tanulók világszövetségének több száz főnyi kiküldöttje.

A francia köztársaság elnöke üdvözlő táviratot küldött az egyetem megnyitása alkalmából, amelyben annak a reményének ad kifejezést, hogy a jeruzsálemi héber egyetem a két civilizáció keresztezőpontján *nagy szerepet fog játszani az emberiség kulturtörténetében.*

Érdekes megemliteni, hogy az uj egyetem statutumainak első pontja szerint *az egyetem korlátlan számban vesz föl hallgatókat nemre, fajra, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül.* Az első zsidó egyetemen tehát nincs numerus clausus.

*

A jeruzsálemi zsidó egyetem megnyitása alkalmával szerdán a noviszadi *Joria* zsidó egyesület ünnepséget rendezett, amelyen *Handler* Zsigmond tartotta az ünnepi beszédet. A noviszadi zsidó nemzeti szövetség vasárnap ünnepli a jeruzsálemi egyetem megnyitását. Az ünnepségen dr. *Alkalay* Izsák országos főrabbi és *Schweiger* Herman szentai főrabbi mondanak beszédet.

A szubotica *Hakoah* zsidó ifjuságí egyesület a jeruzsálemi zsidó egyetem megnyitása alkalmából április 5-én, vasárnap délután fél négy órai kezdettel a zsidó elemi iskolában disz-gyülést tart, a következő programmal: Ünnepi beszéd, tartja *Schäffer* Ernő. Hinko *Kellert* előadása a zsidó iskolai intézményekről. Juda Halévi »Ciónhoz« cimü költeményét szavalja *Scheer* Oszkár. Ramsay *Macdonald* »Az épülő Palesztina« cimü müvéből egyes részleteket felolvas *Glück* István. A Hakoah énekkara a »Hatikvah« elénoklésével fejezi be a gazdag müsort.

Kidobja a pénzét

ha nem „KULCS" jegyes harisnyát (vörös, kék vagy arany jeggyel) vesz, mert 1 pár annyi ideig tart, mint 4 másik pár. Vegyen 1 párt és Ön is meggyőződik erről. 931—6

Nagybani árusító

Márkus Simon és Lipót Subotica

Első utazás az autóbuszon

Az autóbusz megindult. Az autóbusz bevonult városunk közéletébe és ezentul számolni kell vele, mint közéleti tényezővel. A gyöngébbek kedvéért közöljük rövid személyleirását is. Az autóbusz magos, hosszukás és négyszögletes. Pirosra és fehérre van föstve. Ez a szinvakok miatt történt igy, hogy ha valaki netán nem reagálna a fehérre, okvetlenül feltünjön neki a piros és viszont, ha a piros iránt közömbös a recehártyája, észrevegye a fehéret. Elöl ül a soffőr, hátul van a perron. Más testi hibája nincs. Nem rug és nem harap. Jellemző és alapvető tulajdonsága, hogy lassan jár, mert az a rögeszméje, hogy igy tovább ér. A villanyteleptől ez egy igen humoros idea, hogy direkt tendenciózusan április elsején inditotta el az autóbuszt világkörüli utjára. Természetes, hogy az elsők közt dicsekedhettem azzal, hogy autóbuszoltam, Halasi-ut et retur. Reggel nyolc órakor hetek azzal, hogy autobuszoltam. Haticai elektrizált omnibusz küszöbét. Bandérium és dalárda nem volt, csupán a kalauz intézett hozzám rövid, de megható beszédet:

— Szakaszt teccik parancsolni?

Alapos megfontolás tárgyává tettem a kérdést, aztán hasonlóan elérzékenyülve, igy válaszoltam:

— Egész végig kérek és vissza — mire ő aprólékos mügonddal leszakitotta a zöld cédulát, figyelmesen kilukasztotta és elegánsan összehajtva nyujtotta át. A kocsiban csend honolt és festékszag. Főleg a festékszag dominált. Általában igen ünnepélyesek voltunk, a kocsivezető, a kalauz, az ellenőr és én, az UTAS. Az első, de nem az utolsó. Ezt reméli maga a direkció is. A kalauz kötelességtudóan izgett-mozgott és mindenáron szórakoztatni akart.

— Szép idő van — mondta.

Kölcsönösen udvaroltunk egymásnak és kellemeteskedtünk. Kiki a maga tehetsége szerint. Aztán uj utasok jelentkeztek. Egyszerre ugrottak fel a perronra, igy tehát nem tudtam hitelesen megállapitani az utókor számára, melyik volt a 2-ik és melyik a 3-ik. Két munkásember volt. Eleinte rém szégyenlősen viselkedtek, de azért igyekeztek megőrizni hidegvérüket. A jegyváltás lélekemelő látvány volt. A két proli nem mert leülni a ragyogó fapadokra. Egymásra röhögtek és kimentek a perronra. Itt, a helyzet magaslatán, megtették megjegyzéseiket.

— Jó kilátás van innen — mondta az egyik.

— Jó, csak hintáz, mint a bölcső, — magyarázta a másik.

— Lassan megy. A pesti automobilusz gyorsabban jár.

— Nem bilusz — oktatja a másik — hanem busz. Autóbusz.

Aztán áprilisi vicceket meséltek egymásnak.

— A Palit rémesen bengrattam — henceg a kis vörhenyes — mondtam neki egész komolyan: siess ki a szerszámládával a Wolffékhoz, elromlott a vezeték. Rohan a bolond, mert ott jó borravalókat szokott kapni, hát persze kidobták, hogy: *április bolondja!* höhöhö — és szélesen, egészségesen röhögött szegény Palin.

Egy katona várt a megállónál egy nővel és haboztak.

— Felszálljunk? — kérdezte a nő. A kalauz bőséges gondolkodási időt hagyott. Rövid tanakodás után a párocska mégis beült a kocsiba. Nagyon tetszett nekik az ujdonság.

— Kellemesebb a villamosnál — szögezi le a nő és büszkén kihajol az ablakon.

— Szervusz Nevenka! — lóbázta a karját egy gyalogos nőre, aki meghökkenve nézett a piros kocsira. A kiabáló nő pedig boldog volt, hogy ilyen feltűnést keltett. A katona meghámozott egy narancsot. Az első pillanatban a padlóra akarta szórni a héját, aztán a fényes, a vadonatuj padló zavarba hozta. Nem merte ledobni a narancshéjat, hanem zsebretette. Ez volt az egyetlen lélektani megfigyelésem a Halasi-ut végig és vissza. Muszáj már vonatra ülni és elmenni messzire, hogy különb megfigyeléseket tehessek. Szerencsét próbálok a tengerrel.

(t.)

A jugoszláviai választások miatt interpelláltak a magyar nemzetgyülésen

Eckhardt Tibor a Népszövetség elé kivánja vinni a kisebbségek sérelmeit

Budapesről jelentik: A magyar nemzetgyülés szerdai ülésén az interpellációk során *Eckhardt* Tibor fajvédő képviselő *a jugoszláviai választási atrocitásokról* interpellált. Az uj házszabályok értelmében egy-egy interpelláló csak tizenöt percig beszélhet, a nemzetgyülés azonban Eckhardtnak kivételesen engedélyt adott arra, hogy negyvenöt percig beszélhessen.

Eckhardt Tibor interpellációjában kifejtette, hogy a legutóbbi jugoszláviai választásnak az volt a célja, hogy *a nemzeti kisebbségeket letörje.* Hivatkozott arra, hogy a magyar párt egyetlen képviselőt se tudott beküldeni a szkupstinába és csak a német pártnak sikerült öt mandátumot szerezni. Nem tudom van-e ereje a Népszövetségnek — mondotta Eckhardt — de ha van, akkor ebben az esetben érvényesitenie kellene azt. Nemcsak a magyar, de a német kisebbség érdekében is azt a kérdést intézte a külügyminiszterhez, hajlandó-e *a Népszövetségnél interveniálni a jugoszláviai nemzeti kisebbségekért sérelem orvoslása érdekében.*

Az interpellációt kiadták a külügyminiszternek.

Május elején tartják meg a kisantant konferenciáját

Csehszlovákia nem ellenzi Lengyelország belépését a kisantantba

Bukarestből jelentik: Az *Argus* cimü lap tudósitója Prágában beszélgetést folytatott Benes csehszlovák külügyminiszterrel, aki kijelentette, hogy a kisantant konferenciáját május első felében fogják megtartani Bukarestben.

Benes a beszélgetés folyamán hangsulyozta, hogy Csehszlovákia nem kifogásolja Lengyelország belépését a kisantantba, minthogy a csehszlovák köztársaság és Lengyelország közt semmi konfliktus sincs és *a két ország érdekei sem ellentétesek.*

A német garanciajavaslatról a külügyminiszter kijelentette, hogy nem ismeri ugyan a javaslat részleteit. Csehszlovákia azonban kész a javaslatot elfogadni, amennyiben az a békeszerződések határán belül marad.

A kisantant konferenciáját már másodizben halasztották el. A második határidő március 23-ika volt, amelyet azért nem tartottak be, mert egyrészt Nincsics külügyminiszter, másrészt Benes kérte a konferencia elhalasztását. *Nincsics* külügyminiszter *Duca* román külügyminisztert értesitette, hogy a jugoszláv kormány a belpolitikai helyzet tisztázása után vehet csak részt a kisantant összejövetelén. Benes csehszlovák külügyminiszter viszont azért tartotta a második dátumot is korainak, mert még nem fejezte be a nagyhatalmakkal azokat a tárgyalásokat, amelyeknek eredménye a konferencia döntéseinek alapját képezné. A most bejelentett ujabb dátum is előreláthatólag eltolódik, mert az utódállamok között az aktuális diplomáciai kérdésekben olyan mélyreható ellentétek állanak fönn, amelyeket összhangba hozni valószinüleg még sokáig nem sikerül.

A román utlevél-panama a biróság előtt

Vaitoianu tábornok négymillió lei értékü ingyen-részvényt kapott

Bukarestből jelentik: A bukaresti törvényszéken szerdán kezdték meg Vaitoianu tábornok utlevélpanamapörének tárgyalását. A tárgyalótermet zsufolásig megtöltötte a közönség, mert a pör politikai vonatkozásaira való tekintettel az egész országban rendkivül nagy érdeklődés nyilvánul a tárgyalás iránt.

Elsőnek mint vádlottat. *Filipovicit,* a Petrolul Nacional ügyvezető igazgatóját hallgatták ki. Filipovici kijelentette, hogy *a Vaitoianu tábornok által jegyzett táviratokra és aktákra ő hamisitotta a tábornok nevét,* abban a tudatban, hogy Vaitoianu utólag beleegyezését adja az intézkedésekhez. *A tábornok négy millió, Hranasovici államtitkár pedig egy millió lei értékü ingyen-részvényt kapott.* Egyik igazgatótársa, Haralambia Georgescu, aki szintén a vádlottak közt van, valamint Vaitoianu tudtak azokról a tárgyalásokról, amelyeket a parasztokkal folytatott Braziliába való kiszállitásuk tárgyában. Ezeket a kivándorlókat nem mint emigránsokat, hanem *mint propagandistákat vitték Braziliába.* Az elnök megkérdezi, hogy hogyan engedhették utra ezeket az embereket pénz nélkül, mire Filipovici több keresztkérdés után bevallja, hogy *a kivándorlók közül ötvenöten fejenként százharminc dollárt és ötezer leit adtak neki az utlevelek megszerzésére és ilyen módon rövid idő alatt két és fél millió leit szedtek össze.*

A másik vádlott, *Haralambia,* a Petrolul Nacionalt komoly vállalatnak mondja, melynek nyolcezer hold földje volt. Filipovicit azért vették be az igazgatóságba, mert összeköttetésben volt az angol petróleum-trösztrel. Megemliti, hogy *Vaitoianu tábornok kapott négy millió lei ingyen-részvényt,* de ezek ugynevezett alapitási részvények voltak, amelyeket nem lehetett eladni, hanem csak az osztalékban való részesedésre jogositottak. Hranasovici államtitkárnak egy millió lei értékü részvényt ajánlottak fel fizetés ellenében, azonban az államtitkár nem akarta a részvényeket kifizetni és igy a részvényeket visszavették tőle.

Két titokzatos öngyilkosság Zimonyban

Főbelőtte magát egy kereskedő

Az öngyilkosság hirére a cselédleány kiugrott az emeletről

Zimonyból jelentik: *Miloszavljevics* Gyóka zimonyi kézmüáru-kereskedő kedden délután üzletében öngyilkosságot követett el. Délután két órakor, amikor a segédek az üzletbe érkeztek, a főnököt az irodában találták, karosszékében hátradőlve, szájából folyt a vér és a kezében görcsösen szoritotta a revolvert. Mire a rendőrség a helyszinére érkezett, Miloszavljevics már halott volt. Megállapitották, hogy a golyó a száján hatolt be és az agyát átfurta. Az öngyilkos bucsuleveleket is hagyott hátra, amelyekben sulyos anyagi helyzetével indokolta tettét. A kereskedő viszonyaival ismerős emberek azt vallják, hogy az öngyilkosságnak más oka van.

A kereskedő öngyilkosságának hire azonnal elterjedt a városban és rövid idő mulva ujabb öngyilkosság történt. A Kralj Petar-ucca 24. számu ház udvarán egy asszonycsoport tárgyalta az öngyilkosságot, amikor az emeletről egy női test zuhant le közéjük az udvar kövezetére: *Fliess* Karolina cselédleány, aki előzőleg az emeleti ablakban foglalatoskodott és eszméletlenül terült el az udvaron. Kórházba szállitották, ahol egy pillanatra magához tért és elmondta, hogy amikor meghallotta a gazdag kereskedő öngyilkosságának hirét, a saját szerencsétlen sorsára gondolt és eszméletét vesztve lezuhant. E vallomása után a leány meghalt.

A rendőrség a leány hozzátartozóinak vallomásából megállapitotta, hogy szerelmi bánata miatt már hosszabb ideje foglalkozott öngyilkossággal.

Ledererék ópiummal kábitották el Kodelkát

Egy gazdag nagynénjüket is meg akarták ölni

Budapestről jelentik: Lederernét szerdán ujra kihallgatta a vizsgálóbiró s felolvasta előtte a férje vallomásáról készült jegyzőkönyvet.

Lederer elmondotta vallomásában, hogy már az elmult év elején sokat idegeskedett a felesége, mert nem volt pénzük. A gyilkosság gondolatával már akkor kezdtek foglalkozni. Meghivták egy gazdag nagynénjüket s ópiumot öntöttek a likőrbe azzal a szándékkal, hogy végezzenek az elkábitott öregasszonnyal. Nagynénjük azonban nem fogadta el a likőrt s igy kénytelenek voltak akkor tervüktől elállni.

Kodelkával is először ópium segitségével akartak végezni. Egy alkalommal ópiumot kevertek borába s mikor elaludt, felesége szüntelen ösztönzésére Lederer felvágta ereit. Kodelka azonban a fájdalomtól magához tért, erre Lederernné ijedten bekötötte sebeit s elhitette vele, hogy álmában leesett a diványról s olyan szerencsétlen volt az esése, hogy fölvágta karjét. Mikor a végzetes estén Kodelka ujra eljött, akkor is ópiummal kábitották el s mikor már aludt, Lederer közvetlen közelből lelőtte. A feldarabolást Lederernné egyedül végezte el. A vallomás szerint Lederer olyan lelkiállapotban volt, hogy le akarta lőni feleségét s önmagával is végezni akart, Lederernné azonban arra hivatkozott, hogy gazdagok lettek s boldogan fognak élni s igy sikerült férjét megnyugtatni.

Lederernné a jegyzőkönyv felolvasását sokszor szakitotta meg hevesen tiltakozással:

— A férjem hazudik, gazember, csirkefogó! — mondotta több izben.

A vizsgálóbiró lelkére beszélt, hogy valljon őszintén s mondjon el szépitgetés nélkül mindent. Lederernné azonban hajthatatlan maradt. Mikor visszavezették cellájába, az ajtóból még visszafordult a vizsgálóbiróhoz:

— Csak hagyjanak pár napig nyugodni, mindent el fogok mondani.

Elkészült a vádirat Froreich ellen

Egyedi gyilkosa degenerált, de beszámítható

Sopronból jelentik: A soproni ügyészség — mint már közöltük — *Froreich* Ernő ügyében *elkészítette a vádiratot*, amit a hétfői nap folyamán kézbesítettek az érdekelt feleknek. A vádirat elkészülte *meglepetésszerűen hat*, mert a legutóbbi időben Froreich állapotáról, a fogházban való viselkedéséről olyan hírek kerültek forgalomba, amelyek szerint az apósgyilkos *ön- és közveszélyes elmebeteg*, aki tettéért nem lesz felelősségre vonható. Az orvosszakértők véleménye megállapította, hogy *Froreich Ernő bár bizonyos mértékig degenerált és így korlátolt beszámíthatósága, sem tettének elkövetése előtt, sem az alatt nem volt beszámíthatatlan elmebeteg és állapota ma sem olyan, hogy bírói elé nem volna állítható.*

Az orvosszakértői vélemény szerint Froreichnek a fogházban az utóbbi időben tanúsított magaviselete *szimulálás volt*, szimulált, amikor *dühöngött*, amikor őrültnek tetette magát és őreinek nekitámadt, akkor is, amikor melankólikusan maga elé meredt és amikor hülyének tetette magát.

A terhelt Froreich

Froreich Ernő családjára vonatkozóan az orvosszakértők megállapították, hogy *édesanyja hatvanhárom éves korában a lipótmezei elmegyógyintézetben halt meg*, anyjának nővére *Linz melletti halt meg egy tébolydában*. Mostoha nővére elmondotta, hogy *Froreich Ernőt a család már gyermekkorában sem tartotta normálisnak*. Semmivel sem volt szabad izgatni, mert rögtön idegrohamot kapott.

Hetedik gimnazista korában a soproni Laehne-féle intézetből megszökött s *négy-öt napig az erdőkben kóborolt*. Az érettségi után Párisba ment és ott tanult tovább. A francia fővárosban hastifusza és agyhártyagyulladása volt, felépülése után olyan *erőszakos magatartást tanúsított, hogy a rendőrséggel is meggyűlt a baja*. Vőlegény korában Froreich Ernő társaságban önmagát elaltatta, hipnotizálta és ilyenkor kitűnő médium és jövendőmondó volt. Álmában sokszor apjával beszélt, őt látni vélte, de még *éber állapotban is érezte, mintha látná meghalt apját*. Anyja halálakor valóságos deliriumszerű dühroham vett erőt rajta.

Az orvosi szakvélemény

A kirendelt orvosszakértők a vizsgálati fogság alatt négyszer vizsgálták meg Froreichet és a vizsgálat eredményeképen a következő szakvéleményt adták ki:

1. Froreich súlyosan degenerált, psichopáthiás egyén, aki schizothymiás és cyklothimiás dispozíció mellett jelenleg súlyos hisztériában szenved s emellett vannak nála még epilepsia lehetőségére utaló jelenségek is. Jelenleg sűrű hisztériás rohamok vannak jelen, melyek alatt tanúsított támadó fellépése, aggresszivitása által a környezet testi épségét veszélyezteti.

2. Froreich Ernő sem előzőleg, sem a büntett elkövetésekor, sem jelenleg nem szenvedett és nem szenved elmebetegségben vagy elmezavarban.

3. Froreich Ernő mint degenerált neuro- és psichopathiás egyén, akaratának szabad elhatározó képességében jelenleg is korlátozott és a büntett elkövetésekor is korlátozva volt. Mint ilyen és indulatkitörésekre hajlamos psychéje folytán a büntetett elkövetésekor nem volt ugyan teljes öntudatlanság állapotában, hanem nála a tett elkövetésekor erős és kóros felindulás állt fenn.

A gyilkosság lefolyása

Az ügyészség Froreich Ernőt a vádiratban előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntettével vádolja azért, mert 1924 október 6-ról 7-re virradó éjszaka, illetve október 7-én hajnali 3 és 4 óra között belopódzott apósának, Egyedi Artur hatvannyolc éves egyedi földbirtokosnak hálószobájába és apósát a légzőszervek elzárásával két kezével megfojtotta.

Az előre megfontoltság tökéletesen bizonyítva van. *Az előre megfontolt szándékot elsősorban az orvosi szakértői vélemény bizonyítja.* A törvényszéki orvosszakértők ugyanis a boncolás alkalmával megállapították, hogy *a gyilkosság semmiképpen sem történhetett azon a módon, ahogy azt Froreich Ernő a vizsgálóbíró előtt elmondta.* A fulladás a szakértők véleménye szerint azáltal következett be, hogy a nyelv gyöke benyomult a garatba és azt elzárta. Ez csak úgy magyarázható, hogy *a torok összeszorításával egyidejűleg a gyilkos másik kezével elzárta az áldozat száj- és orr-üregét a levegőtől.* Bizonyíték az előre megfontolt szándék mellett *az áruló karcolás Froreich mellén.* Egyedi Artur a gyilkossal hevesen, *teljes erejével birkózhatott* és eközben körmével sérthette őt meg a mellén. Ebből valószínű az a feltevés, hogy Froreich *hálóingben lopódzott be Egyedi Artur hálószobájába.* Nem esti tizenegy órakor, hanem hajnali 3—4 óra között történt a gyilkosság. Ezt a körülményt a boncolás alkalmával a meggyilkolt gyomrában talált ételmaradékok stádiumából állapították meg. Froreich azt állítja, hogy tizenegy óra elmúlt, éjfél felé járt az idő, amikor bement apósa hálószobájába, hogy vele pénzügyekről, gazdasági kérdésekről tárgyaljon. Ez a vallomás sem áll meg, mert tanúk vannak arra is, hogy abban az időben, amikor Froreich állítása szerint apósa hálószobájában járt, a szobában világosság nem volt. Ellenben ugyancsak tanúk igazolják azt, hogy *Froreich Ernő szobájában sokáig volt világosság a gyilkosság éjjelén.* Ezenfelül a hálószobában *igen sok cigarettavéget találtak a padlón.* Froreich Ernő *szobájában fel és alá járkálva, cigarettázva várta a kedvező pillanatot a gyilkosság elkövetésére*, majd arra gondolt, hogy a fel- és alájárkálás és a lámpafény árulója lesz, ezért *levetközött, magára vette hálóingét és úgy ment be apósa hálószobájába.* A gyilkosság végrehajtása után újból visszatért a szobába és ledőlt ágyára. Azonban türelmetlen volt, *lámpát gyújtott.* Felöltözött, de olyan izgatottan, hogy *elfelejtette felkötni a nyakkendőjét.* A gallér nyakkendő nélkül volt a nyakán, úgy ült ki a folyosóra, ahol várta, amíg a gyilkosságot felfedezik.

A terjedelmes, több oldalra terjedő vádirat az előre megfontolt szándék mellett a fő bizonyítékokon kívül még számos apróbb mellékbizonyítékot is felsorol. Így azt a körülményt, hogy Froreich Ernő *eltitkolta apósa előtt az egyedi kastélyba való megérkezését*, továbbá nyomasztó gazdasági helyzetét és civódásait Egyedi Arturral. Az ügyészség a vád bizonyítására *huszonöt tanú megidézését kéri* a főtárgyalásra, amelyet előreláthatóan május hónap folyamán tartanak meg.

Karinthy Frigyest nyolc napra ítélték vallás elleni kihágás miatt

A „Fekete mise" a budapesti törvényszék előtt — Az író esztétikai vitája a bírósággal

Budapestről jelentik: *Karinthy* Frigyest a budapesti ügyészség szerdán a büntetőtörvényszék *Töreky-tanácsa* elé állította *Az Est* 1924 szeptember 14-iki számában megjelent *Fekete mise* című novellája miatt. Ebben a novellában az ügyészség *szemérem elleni vétséget és vallásgyalázási vétséget* látott.

A vádirat szerint az inkriminált novella fajtalanságot tartalmaz és ezenkívül a római katholikus vallás által tiszteletben tartott szentmisét nyilvánosan meggyalázza.

A *Fekete mise* című novella felolvasása után az elnök kérdésére *Karinthy* a következőképpen kezdi védekezését:

— *Nem érzem magam bűnösnek* abban az értelemben, ahogy a vádirat szól. De magam előtt, mint író előtt, *hibáztatom magamat azért, hogy nem sikerült olyan világosan kifejteni, amit akartam, hogy mindenki megértse, mit akartam ezzel a novellámmal. Nem mindenki értette meg, úgy látszik, az ügyész úr sem.*

— Fejtse ki tehát, *mi volt a célja ezzel a novellával?* — mondja az elnök.

— Megpróbáltam a szatanikus, démonikus, erotikus stílust *nevetségessé tenni, ennek a stílusnak művészfelettenségét hangsúlyozva.* Mint tudjuk, ennek a stílusnak német képviselője Hans Heinz *Ewers*, az osztrákoknál pedig volt az a *Bettauer*, aki ennek a stílusnak szerencsétlen áldozata is lett. Olyan módon állítja be ez az irányzat *az élet legszebb ajándékát, a szerelmet, hogy az bűnös, veszedelmes dolognak tűnik fel.* Kétféle módon érhettem el célomat, először úgy, ahogy fiatal koromban is tettem, hogy a stílus nevetségességére mutatok rá, hogy karikaturát írok. Az *Így írtok Ti!* című könyvemben így cselekedtem. Ebben a kritikai tanulmánykötetemben a nevetségességet mutattam ki.

Az elnök: Azt meg is értette mindenki.

Karinthy: Itt tovább akartam menni. Az a fülledt, túlszínezett stílus, amellyel novellám íródott, *nem az én stílusom, nem az én hangom. A művészet végső céljában, végső vonalakban valahogyan összecsik a legprecizebben megfogalmazott etikai vonalakkal. Hamis művészi és irodalmi szempont az a beállítás, a mely szörnyűséges, borzalmas, veszedelmes dolognak tünteti fel az eszmék legszebbikét, az anyaság eszméjét.* Ennek a kimutatása volt a célom novellámmal. *Ha ez a célom nem derül ki mindenki számára, akkor magamat hibáztatom.* Jelképes templom szerepel a novellában, ahol *nem az Istent, hanem a sátánt szolgálják.* Bonifáciusnak, a kiátkozott papnak, *idézésére nem a sátán jelenik meg az oltáron, hanem az anyaság ereje egy csecsemő formájában.* A jelenésre megtisztul az egész társaság. Ezzel azt hittem, sikerült elérni azt a célomat, hogy művészerkölcsi szempontból bizonyítsam be a démonikus felfogásnak irodalmi képtelenségét.

Az elnök: Az ügyész úr másképpen látja a dolgokat. A cikk egy orgiának a lefestése, egymást tépő és marcangoló testek gomolyáról beszél a templom hajójában, hetérák fanyar illatáról, felgyuló vérről. Mit gondol, ez milyen hatást kelt az olvasóban?

Karinthy: Az olvasó, aki ismeri, hogy én hogyan gondolkozom, megérti, hogy *ez karikaturája csak egy bizonyos stílusnak.*

Az elnök: Vannak tényleg a stílusában bizonyos részek, mint például »Mézes és mákonyos nyálat szíszeg«, ami lehet karikatura, mert *ezt én sem értem.*

— *Én sem* — szól közbe *Karinthy.*

— De vannak más pontok, — folytatja az elnök — amelyeket nagyon is meg lehet érteni. Az ön védekezése, hogy az olvasó ismeri az ön régebbi műveit és ezekből következtet gondolkodására, nem helyes, mert az olvasó, aki a Fekete misét olvassa, csak a Fekete misében olvastakat szívja magába.

— A védekezésemnek csak egyik része volt ez, — feleli Karinthy. — *A tárgybeli védekezésem az, hogy az anyaság eszméjét, tisztaságát próbáltam kidomborítani.*

— *Helyes, erre hivatkozhat*, — mondja a tanácselnök — *mert ez talán nem alaptalan.* De az ellen védekezzék, hogy *ön elkövette a szemérem elleni vétséget munkájában.*

— Ha a kitételeken múlik a szemérem elleni sértés, akkor, ne tessék tiszteletlenségnek venni, de *az is elköveti, aki most ezt az írást felolvasta.*

— Nem, ön nem ért engem. *A gondolat erkölcsös lehet, de az erkölcsös gondolatot is úgy lehet megírni, hogy a szemérem ellen vét vele az író.* De van ön ellen még egy vád, *a római katolikus vallást meggyalázta.* Mi a védekezése ez ellen?

Karinthy: Védekezésem e vád ellen az, hogy *az a templom és az a pap, amelyik és aki a novellámban szerepel, nem a katolikus egyházban szereplő templomok és papok jelképe*, hanem a sátán temploma és a sátán papja szerepel az én munkámban.

Az elnök: Nézze, miért éppen a római katolikus templomot választotta? *Ön milyen vallású?*

Karinthy: Ágostai evangélikus.

Az elnök: Miért nem a saját vallásának templomában tomboltatta le akkor ezt az orgiát? Azért nem, — adja meg rá mingyárt a tanácselnök a választ, — *mert szégyelte volna saját templomába helyezni ezt az orgiát.*

— *Nem ezért.*

— *De igenis ezért.*

— Azért, mert *a római katolikus vallásban sokkal színesebb minden, sokkal gazdagabb.* Ön nekem színes képet kellett festenem, ezért választottam a római katolikus templomot.

— Úgy? *Apácák, szentképek nincsenek más templomban.* Mit gondol, a katolikus ember vallásos érzését nem sérti ez a novella?

— Úgy érzem, hogy *a katolikus ember vallását nem sérti, hanem megvédi.*

— *Ez?*

— *Igen. A sátán templomának jelképe a templom, ahol az orgia lefolyik.*

Karinthy vallomása után *Herczeg* Ferencet hallgatja ki a törvényszék, mint *irodalmi szakértőt. Herczeg* Ferenc az elnök kérdéseire kijelenti, hogy a kérdéses novella irodalmi értékű, amint hogy *minden sornak, amit Karinthy Frigyes ír, irodalmi értéke van.* Karinthy azok közé a kevés magyar írók közé tartozik — mondja — *akiknek tehetségéről nem lehet vita*, sem Magyarországon, sem a külföldön. A *Fekete mise* című novellában *nagyon szép erkölcsös gondolatot hozott ki Karinthy.* A novella és megírásának oka egy volt, a gyermek. Valószínűnek tartja, hogy Hans Heins Ewers szortelen írását akarta ebben a novellában kifigurázni.

Az ügyész vádbeszéde után dr. *Vajda* Ödön ügyvéd mondja el védőbeszédét, majd *Karinthy* Frigyes védekezésül még a következőket mondja:

— Ön elhiszem, hogy önök a valláserkölcs és szemérem nevében vádoltak meg engem. Higyjék el nekem viszont önök, hogy *sem a vallást, sem az erkölcsöt megbántani nem akartam.* Kérem önöket, mentsenek fel engem a vád alól a nagy nyilvánosság előtt és önmagam előtt is.

Karinthy védőbeszéde után a hallgatóság soraiból felugrott egy egyetemi hallgató és a bíróság előtt *átölelte a meglepett írót és megcsókolta.* Karinthy nagyszámú hívei is meghatottan és lelkesen hallgatták az író szavait. A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza.

Töreky elnök több mint egyórás tanácskozás után hirdette ki a törvényszék ítéletét, amelyben *vallásgyalázás vétsége helyett bűnösnek mondja ki Karinthy Frigyest a kihágási büntető törvénykönyvbe ütköző vallásellenes kihágásban és ezért nyolc napi elzárásra és a bűnügyi költségek megfizetésére ítéli. A szemérem elleni vétség vádja alól a bíróság Karinthyt felmenti.*

Az ügyész a felmentés miatt, a védő és *Karinthy* a kihágásban való bűnösség kimondása és a büntetés súlyosbítása miatt tartottak elő fellebbezést.

A francia kormány letöri a diáktüntetéseket

A kamara bizalmat szavazott a kormánynak

Párisból jelentik: A kamara keddi ülésén, amely késő estig tartott, 330 szavazattal 177 ellen ugy határoztak, hogy a kormány kivánságához képest *folytatják az interpellációs vitát az egyetemi zavargásokról.*

D'Albert közoktatási miniszter válaszol Ybarnegaray támadásaira. Hangsulyozta, hogy nem lehet *a kormánytól elvitatni az egyetemi tanárok szabad kinevezésének jogát.* Ezt a jogot a közoktatási kormány *semmiesetre sem hajlandó átengedni a diákoknak,* akik nem képesek megitélni a tanszékre pályázó jelöltek tudományos felkészültségét és szellemi kvalitásait, de azt se engedi meg a kormány, hogy a diákok egyik vagy másik tanár érdekében nyomást gyakoroljanak a közoktatási miniszterre.

Élesen elitélte D'Albert a diáknegyedben történt zavargásokat, amelyeknek határozottan *politikai jellegük volt* és megbélyegezte a jobboldali pártok hujtogatásait, amelyek ilyen sajnálatos következményekkel jártak. Barthely jogkari dékán felfüggesztése helyénvaló volt, mert *a dékán nem tudta helyreállitani a rendet az egyetemen,* de előzetesen elmulasztotta, hogy jelentést tegyen a közoktatási miniszternek a diákság készülődéséről. *Az egyetemi hallgatók ugy mentek az előadásra, mintha háboruba indultak volna.* Ágymatracokat vittek magukkal, hogy elbarikádozzák az egyetemi tanterem ajtajait, mindegyiküknél ólomvégű gumibot, öklöző acélgyűrü és jókora mennyiségű eleség volt, hogy ha esetleg ostromra kerül a dolog, ne lehessen őket kiéheztetni. A tüntetéseket Scelle tanár kinevezése ellen kizárólag a royalista érzelmü diákok rendezték.

— Most azon fordul meg minden — folytatta a miniszter — hogy *az egyetem jogi fakultásán érvényt tudunk-e szerezni a civilizáció általános szabályainak, vagy meghátrálunk-e az erőszak előtt.*

D'Albert azzal végezte felszólalását, hogy *ezuttal kérlelhetetlen lesz a rendbontó diákokkal szemben.*

A miniszter után még egyszer a kommunista *Collin* szólalt föl, azután a különböző napirendi inditványok fölött szavaztak. Barthely napirendi inditványa ugy szólt, hogy a kamara fejezze ki sajnálkozását a kormány eljárása fölött. A közoktatási miniszter ezt a javaslatot visszautasitotta és *felvetette a bizalmi kérdést.* A többség 302 szóval 220 ellen elvetette ezt az inditványt, majd *318 szavazattal 220 ellen elfogadta Casals inditványát, amely bizalmat nyilvánit a kormány iránt.*

Öngyilkos lett Leirer Amália gyilkosa

Pödör Gyulát a morvaországi Sternbergben letartóztatták
A fogságban agyonlőtte magát — Személyazonosságát kétségtelenül megállapitották

Budapestről jelentik: Kedden éjszaka a prágai *Lidove Novini* közlése alapján a budapesti sajtóban az a hir terjedt el, hogy *Leirer Amália gyilkosát, Pödör Gyulát az Olmütz melletti Mährisch-Sternbergben elfogták. A gyilkost a mährisch-sternbergi járásbiróság fogházába szállitották, hol egy őrizetlen pillanatban önggilkosságot követett el. A börtönőr már holtan talált rá a cellában. A fogházba szállitás előtt Pödört részletesen kihallgatták, ahol teljes beismerő vallomást tett és elmondta, hogy ő gyilkolta meg Budapesten Leirer Amáliát.*

A budapesti rendőrség ezzel kapcsolatban szerdán reggel a pozsonyi rendőrségtől a következő telefonértesitést kapta:

Hétfőn este Mährisch-Sternberg szállodájában jelentkezett szállásra egy fiatalember, aki a vendégkönyvbe Schlesinger Jakab néven irta be magát. A fiatalember rendkivül izgatottan viselkedett mindjárt megérkezése pillanatában, ugy hogy a szálloda személyzete azonnal figyelni kezdte. Később a személyzet a gyanus fiatalemberről értesitette a rendőrséget is. Sefcsik rendőrfelügyelő embereivel egész napon át figyeltette a gyanus idegent. Este a szálloda étermében a vacsora alkalmával maga Sefcsik rendőrfelügyelő is megjelent, hogy alaposan szemügyre vegye a szálloda gyanus vendégét. Miután a budapesti rendőrség körözvényét az összes csehszlovák rendőrhatóságok is megkapták, a körözvényben levő személyleirás és fénykép alapján mindjárt az első pillanatban gyanitotta, hogy *az idegen nem más, mint Rakovszky-Pödör Gyula, Leirer Amália gyilkosa.*

Kedden reggel a rendőrfőfelügyelő egy csendőrőrmester kiséretében felment az idegen szobájába és igazolásra szólitotta fel. *A gyanusitott még az ágyában feküdt, mikor a rendőrség rajtaütött. Meglátva a rendőrség embereit, egész testében remegni kezdett, majd hirtelen a paplana alól revolvert rántott elő és mielőtt megakadályozhatták volna, főbelőtte magát. Azonnal meghalt.* Irataiból minden kétséget kizáróan megállapitották Rakovszky-Pödör Gyula személyazonosságát.

A budapesti rendőrség meglehetős kételkedéssel fogadta az értesitést, annál is inkább, mert Romániából és Csehszlovákiából az utóbbi hetekben több izben jelentették egy-egy Pödörnek vélt ember letartóztatását, azonban később mindig kiderült a tévedés. *A kételkedést azonban nagy mértékben eloszlatta az a jelentés, amelyet szerdán délután a kassai rendőrség közölt telefonon a budapesti főkapitánysággal.* Eszerint

a morvaországi Sternbergben március 31-ikén letartóztattak egy gyanus embert, akiről minden kétséget kizáróan megállapitották, hogy Pödör Gyula, Leirer Amália gyilkosa. A letartóztatott ember, mielőtt megakadályozhatták volna, öngyilkosságot követett el.

Ezzel az üggyel áll összefüggésben egy *Donal* Gyula nevü embernek Kassán történt letartóztatása, aki összeköttetésben állt Pödörrel. A rablógyilkos Kassán ismerkedett meg Donallal, akit megkért arra, hogy Olmützben levő értékeit vigye Kassára. Elmondotta neki, hogy *Budapesten, a Váci-ut 74. számu házban negyvenezer cseh koronát kitevő értéke van elrejtve.* A letartóztatott Donalt *Sefcsik* rendőrfelügyelő Kassáról Olmützbe kisérte, ahol őrizetben tartják. Pödörnek több levele is a kassai rendőrség kezében van, amelyeknek tartalmát azonban részben nem értik.

Pongrácz kassai rendőrfogalmazó a hivatalos értesitésen kivül közölte a budapesti rendőrséggel, hogy az öngyilkossá lett fogolyról ujjlenyomatot vettek, amely teljesen megegyezik a budapesti rendőrség által Pödörről felvett daktiloszkópiai lenyomattal.

Pödört már régebben figyelték a csehszlovákiai rendőrségek. A rablógyilkos az utolsó héten ágyban fekvő beteg volt, mert egyik lábát kificamitotta és ezért volt szüksége Donalra, mint segitőtársra. A rablógyilkos a betegség alatt feltünően lesoványodott. Az öngyilkosság részleteiről pontos jelentések még hiányoznak.

Azt már megállapitotta a budapesti rendőrség, hogy a Váczi-ut 74. szám alatt az elektromos müveknek van a telepe, ahol régebben Pödör alkalmazásban volt, mindamellett kizártnak tartják, hogy a rablógyilkos itt nagyobb értékeket elrejtett volna.

A jelentések alapján a budapesti rendőrség intézkedett, hogy közvetlen érintkezésbe léphessen az olmützi és a kassai rendőrséggel.

Vajdasági képviselők a novisadi hidért

A noviszadi hidépités befejezéséhez a Vajdaságnak igen fontos gazdasági érdekei fűződnek. A hidépités befejezése főleg az anyagi eszközök hiányán mulik, mert a pénzügyminisztérium a költségvetésbe nem vette föl a hid felszerelési munkálataira szükséges költségeket.

Szerdán a huszonegy vajdasági képviselő memorandumot adott át a pénzügyminiszternek, amelyben kifejtik, hogy a hidépités befejezése nemcsak Noviszadra, hanem az egész Délbácskára igen fontos. Sztojadinovics pénzügyminiszter átvette a vajdasági képviselők memorandumát s kijelentette, hogy a kormány tárgyalásokat kezd arra nézve, hogy a hidfelszerelési anyagokat Németország a jóvátételi számlára szállitsa le. Kijelentette a miniszter, hogy valószinünek tartja, hogy még ebben a hónapban megkezdik a hidfelszerelési munkálatokat.

A noviszadiak dr. *Popovics* Jefta ügyvéd vezetése alatt csütörtökön küldöttséget akartak meneszteni a miniszterhez a hidépités befejezése érdekében. Minthogy azonban a miniszter igéretet tett, hogy a hidfelszerelési munkálatokat sürgősen megkezdik, a küldöttség utazása elmaradt.

A bukaresti kereskedők tüntető felvonulása

az üzletbérletek meghosszabbitásáért
Összeütközés a bérlők és a háztulajdonosok között

Bukarestből jelentik: A bukaresti kereskedők az üzlethelyiségek bérletének meghosszabbitása érdekében szerdán nagygyülést tartottak, amely után tüntető felvonulást rendeztek a Boulevard Elisabetben. Ugyanott gyülekezett a háztulajdonosok egy nagyobb csoportja is. A rendőrség a két tábor közé kordont vont, hogy az összeütközésnek elejét vegye. Kisebb összetüzések mégis történtek, amelyek folyamán a rendőrség egy kereskedőt letartóztatott.

A kereskedők később a miniszterelnöki palota elé vonultak s küldöttséget menesztettek a miniszterelnökhöz és pénzügyminiszterhez, sérelmeik orvoslását kérve. A kereskedők megvárták, mig a küldöttség visszaérkezett és ezalatt ujabb incidensek játszódtak le.

A küldöttség közölte a kereskedőkkel, hogy a kormány kilátásba helyezte a sérelmek reparálását, mire a tüntető tömeg szétoszlott.

Gummi füzők 350·— dinártól
Haskötő és Gradhalter
orvosi rendelésre.
Hasfűző, Gyomorszorító, Melltartó
Régi füzőket divatosra átalakitok.
Virág Leontin Aleksandrova ulica 11

HIREK

Furcsa existenciák az idegenek Párisában

A Bácsmegyei Napló kiküldött tudósitójától

Paris, március végén

A hatalmas Párisban, ahol nemcsak az egész világ előkelősége találkozik össze, de a világ söpredéke is, nagyon sok furcsa existencia létezik. A legkülönbözőbb fantasztikus forrásokból és foglalkozási ágakból élnek itt emberek. Most nem beszélünk az uccai árusok sok száz vállfajáról és a kétes existenciák tömegeiről, csupán azokról a foglalkozási ágakról számolunk be, amelyek specialisan párisiak és többé-kevésbé az idegenekre alapitják létüket.

1. Az éjjeli »guide«

Az éjjeli »guide«, vagy az éjjeli vezető az Operaház és a nagy boulevardok környékén tanyázik. Nagyszerű szimatja rögtön felismeri az idegent. Ha lát valakit, aki bámulja a forgalmat, bundában van, vagy tétovázva lép el az autótábor előtt, az biztosan idegen. A guide akkor hozzálép és felajánlja szolgálatait. Először angolul, aztán németül beszél. A bevezetés mindig egy:

— Uram, engedje meg, hogy bevezessem a párisi éjjeli élet rejtelmeibe.

Ez az éjjeli guide abban különbözik a rendes idegen vezetőtől, hogy ő a Louvret csak kivülről látta, a Pantheont csak hirből ismeri és a Père Lachaise-be halottaskocsin fog először kimenni. Ő kizárólag Páris rejtelmeit ismeri.

Miket ajánl az idegennek?

Tiz frankért pornografikus mozit, hajmeresztő disznóságokkal.

Husz frankért Páris leghiresebb éjjeli tanyájának megtekintését azzal a történelmi nevezetességü szobával együtt, ahol néhai Edward angol király fogyasztotta a nőket.

Ötven frankért ugyanebben a szobában a külföldi átutazó is fogyaszthat.

És előre meg nem állapitható árért elviszi az éjjeli vezető az idegent Párisnak azokba a lebujaiba, ahol minden éjjel féktelen orgiát ül a különcködés.

A fizetése nagyon kevés, 2—5 frank a vendégtől és bizonyos szerény percent a látványosság tulajdonosától.

2. A tiz centimes uzsorája

Párisban egyetlen barbár szokást fedeztem fel, amivel oknélkül szekálják az embereket. A pályaudvarokon csak automaták adják ki a perronjegyeket és csak három darab tizcentimos bedobása ellenében. A legtöbb automata csak a régi, bronzérem bedobására reagál. Mar most kinek van a zsebében három tiz centimosa? Vagy pláne hat darab, ha másodmagával kisér ki valakit? Egy embernek van: a tiz centimosok uzsorásának. Ott áll az automata mellett és bevárja, amig a perronra vágyakozó káromkodik. Akkor udvariasan hozzálép:

— Uram, parancsol tiz centimosokat?

És udvariasan vált. Husz-harminc centim borravalót kap. Fényesen megél belőle, de bizonyára nyugtalan éjszakái vannak. Attól fél, hogy az általános tarifaemeléssel kapcsolatban a perronjegy árát felemelik félfrankra.

3. A taxis ember

A taxis ember valamelyik jobb mulató bejárójánál helyezkedik el. Nem alkalmazottja a mulatónak, sőt azoknak ellensége. Tevékenysége kétféle. Az első abból áll, hogy a mulató elé gördülő autók ajtaját egy alázatos hajlongás közepette kinyitja. Tiz eset közül nyolcszor az utas, — különösen ha külföldi — ajándékoz egy pár sous-t a »munkáért.« Tevékenységének második része abból áll, hogy mikor a vendégek kifelé jönnek oda áll az elé, akiben sejti a mulatság finanszirozóját és igy szól:

— Parancsolja, hogy keritsek egy taxit?

Mindig akad egy-egy naiv, aki kéri, hogy keritsen. Ez a taxis ember rögtön szállitja az autót. Nagy kunszt. Ott áll

mák a taxik a mulató előtt, de persze a szabály szerint a másik oldalon.

4. A légtornász

A légtornász szegény, azelőtt külföldi tőzsdés volt, vagy ügyvéd, esetleg más szellemi munkás. A magasban már kicsi korában szédült és hogy most mégis légtornász lett, azt csak a rosz viszonyoknak kell betudni. Miből áll a mutatványa? Párisban sokat adnak a reklámra. Már nem elégszenek meg azzal, hogy csillogó transperenseket helyeznek el a magasban, mert a közönség már unja ezeket és nem néz fel. Sok helyen látni azonban tíz emelet magasságban a »Cytroen« vagy a »Palace« szót egy hiányzó betűvel és a hiányzó betű helyén egy lógó embert, aki a betűt akarja helyreállitani. Ez az ember a légtornász. A betűt persze nem pótolja másikkal, csak markiroz, könyvű papirmasét tart a kezében, az egész trükk csak arra való, hogy az emberek figyelmét felhivja a reklámra. A légtornász óránként 15—20 frankot kap ezért a munkáért. Elég szép jövedelem. A légtornászat itt minden tekintetben magas állásnak számit.

5. A helyettes-ácsorgó

Ezt helyen kell ácsorogni Párisban: a külföldiek rendőri jelentkezésénél. Különben ebben a tekintetben is liberálisok a franciák. Két hónapig lehet minden rendőri ellenőrzés és jelentkezés nélkül tartózkodni Párisban, de két hónap után a külföldinek ugynevezett carte d'indentité-t kell kérni. Naponta sok száz külföldi jelentkezik ilyen letelepedési engedélyért s igy bizony 2—3 órát sorba kell állani a rendőrségen, mig mindenkinek felveszik az adatait. De azért, akinek dolga van, kikerülheti az ácsorgást. Ott a kivatalos ácsorgó, aki pár frankért beáll a sorba a jelentkező helyett, aki közben el mehet sétálni, ha kedve tartja.

A helyettes-ácsorgónak erős keletje van. Legtöbbször mind kézben van, a mikor szükség van rá. Valósággal sorba kell állni, amig az ember egyhez hozzájuthat. (s. a.)

*

— **Hock János suboticai előadása.** Óriási érdeklődés előzi meg *Hock* Jánosnak, a magyar nemzeti tanács volt elnökének szombati szuboticai előadását, amelyre tömegesen jegyezik elő a jegyeket a közönség minden rétegéből osztálykülönbség nélkül. Az *„Uj világ küszöbén“* cimü előadást *Hock* János a városi szinházban tartja meg esti félkilenc órai kezdettel és előtte *Protics* Márkó tanár, görög keleti lelkész mond bevezető beszédet. Jegyek 30, 20, 10 és 5 dináros árban a Vig-féle könyvkereskedésben és az Interreklam-irodában jegyezhetők elő. Ugyanitt elfogadnak előjegyzéseket az előadás után megtartandó bankettre is.

— **Le akar köszönni a román király.** Bukarestből jelentik: Itteni politikai körökben elterjedt hir szerint Károly király át akarja adni fiának az uralkodást, mivel az orvosi konzilium megállapitotta, hogy betegsége tartós jellegü. A kormány köreiben a tervet nem fogadják helyeléssel, mivel a trónörökös Bratianu politikájával éppen nem rokonszenvez és igy trónralépése Románia külpolitikájában is nagy fordulatot jelentene.

— **Benes expozéja a biztonság kérdéséről.** Prágából jelentik: A szenátus külügyi bizottságának szerdai ülésén *Benes* expozét mondott a biztonsági kérdésről. A genfi jegyzőkönyvet találja a legcélszerübbnek a biztonsági kérdés megoldására, de elvileg nem zárkózik el a német javaslatok elől sem. Németországnak be kell lépnie a Népszövetségbe. Németország békeakaratát őszintének és komolynak tartja. Oroszországnak is részt kell venni a biztonság végleges rendezésében. A Dunakonföderáció Benes szükségtelennek mondotta.

— **Ausztria az idén sem rendeli el a nyári időszámitást.** Bécsből jelentik: A bécsi városi tanács foglalkozott a szövetségi kormány kérdésével, hogy bevezetik-e a nyári időszámitást. A tanács ugy határozott, hogy a nyári időszámitást az idén sem vezeti be, mivel a szomszéd államok ellene vannak.

— **A szentai városházán végrehajtották a tisztviselőredukciót.** Szentáról jelentik: A tisztviselőtörvény végrehajtására kiküldött bizottság huszonöt városi alkalmazott elbocsátását határozta el. Elbocsátják Kraguj Stevo fogyasztási adóhivatali pénztárost, Vorgics Stevo adótisztet, Slavnics Radivoj, Tatics Vladiszlav és Martonovics Ivó rendőraltiszteket, továbbá négy közrendőrt, tiz dijnokot, négy szolgát és két udvarost. Az elbocsátottak egy havi fizetést kapnak végkielégitésül. A nyugdijjogosultak kérvényével a legközelebbi városi közgyülés fog foglalkozni. A tisztviselőredukció a városnak évi 400.000 dinár megtakaritást jelent és ezt az összeget a tisztviselők fizetésrendezésére fogják forditani.

— **De Stefani olasz pénzügyminiszter beszéde a szenátusban.** Rómából jelentik: Az olasz szenátusban a költségvetés tárgyalásakor *De Stefani* pénzügyminiszter nagyobb beszédet mondott és rámutatott azokra az intézkedésekre, amelyekkel a fasiszta-kormány a lira esését igyekszik megakadályozni. Elmondotta, hogy a bankjegyforgalom 1920-tól a mai napig 22 milliárdról 20 milliárdra csökkent. 1924 december 31-én az összes bank- és államjegyforgalom 20.514 millióra rugott. 1925 január 31-én 20.046-ra, február 28-án pedig már csak 19.871 millióra. A lira értékének a pénzügyminiszter jelentése szerint okvetlenül javulnia kell és ennek igazolására megemlitette azt, hogy az elmult napokban a kormány 500 millió értékü bankjegyet égettetett el. Minden remény megvan arra, hogy az olasz költségvetés még ez év folyamán aktiv lesz.

— **Haraszti Emilt Párisban elütötte egy teherautó.** Párisból jelentik: Haraszti Emilt, a budapesti Nemzeti Zenede tanárát, amikor egy zenemükereskedés kirakatát nézegette, egy teherautó, amely a járdára felszaladt, elütötte. Harasztit kórházba szállitották, ahol az orvosok megállapitották, hogy állapota nem veszélyes.

— **Az angol királyi pár Olaszországban.** Rómából jelentik: György angol király és Mary királyné szerdán meglátogatták a casertai királyi kastélyt és sétát tettek a kastély pompás parkjában. A királyi pár délután a »Victoria and Albert« yachton Taorminába utazott.

— **French marsall állapota aggasztó.** Londonból jelentik: A kiadott orvosi jelentés szerint Earl of Ypernek, French marsallnak az állapota aggodalomra ad okot.

— **Irói jubileum.** A novisadi nemzeti szinház szerdán ünnepelte *Petrovics Pécia, az ismert vigjátékiró* 25 éves irói jubileumát. A novisadi szinház az iró egyik legjobb darabját, „A csomó“ cimü vigjátékot adta elő. Petrovics jubileumát már Beogradban megünnepelték s szerdán ünnepelték Zagrebben is. Petrovics Pécia egyik legjelentékenyebb szerb szinmüiró, „Ruska“ cimü drámája általános feltünést keltett a szinpadi technika fölényes ismerete és a tökéletes jellemfestés révén. A „Szénabogiya“ cimü erotikus darabja némileg Wedekind hatása alatt áll, azonban népies alakjai révén igy is nagy hatást keltett. „A könnyek“ cimü három egyfelvonásosa maradandó értékü.

— **A Parsifal a berlini rádió-szinpadon.** Berlinből jelentik: A berlini rádiószinpadon nagypénteken előadják *Schilling* Mikon tanár vezetésével a Parsifal cimü operát. Az előadást a königswusterhausení állomás a világ minden részébe továbbitani fogja.

— **Vajdasági egyetemi hallgatók klubja.** A szuboticai jogakadémia hallgatói egyesületet alakitottak „Vajdasági Egyetemi Klub“ cimmel. A jogi fakultás dékánja már jóváhagyta az alapszabályokat és az egyesület, amely a jótékonyság és a szláv-magyar barátság kiépitésének programjával indult, rövidesen megkezdi működését. A klub vezetőségében nagyszámmal foglalnak helyet magyarok is. Elnökké *Prokesch* Gyulát, alelnökké *Skenderovics* Mihovilt, titkárrá *Vidákovics* Zselimirt, jegyzővé *Magó* Károlyt, pénztárossá *Szöllősy* Józsefet, háznaggyá *Perlz* Sándort, számvizsgálókká *Földes* Jánost és *Orsics* Ferencet választották. Az egyesület megalakulását az egyetemi hallgatók, nemzetiségre való különbség nélkül, nagy örömmel fogadták.

— **Mi történt a becskereki állomáson?** Néhány nappal ezelőtt a becskereki közkórházba beszállitottak egy 11 esztendős kis orosz lányt, akinek belső sérülései voltak. Az orvosok megállapitották, hogy a lány ellen erőszakot követtek el. A kislány azt adta elő, hogy a veliki-becskereki vasuti állomáson egy vasutas megtámadta. A vasutast, aki 37 éves családos ember, letartóztatták.

— **Megkerült a lökösházai pénzeslevél.** Szegedről jelentik: A lökösházai határrendőrség — mint a Bácsmegyeei Napló is megirta — tiz nappal ezelőtt nyomozást inditott egy tizenháromezer leies pénzeslevél eltünése ügyében. A nyomozásnak a levél előkeritése helyett az lett az eredménye, hogy az egyik gyanusitott, *Aufmuth* József váltóőr tizenöt napig feküdt a gyulai közkórházban a nyomozás során szenvedett sérülések következtében, a másik gyanusitott pedig, felesége: Aufmuth Józsefné az őrizetbevétel ideje alatt, eddig még ki nem deritett okokból, felakasztotta magát. A gyulai ügyészség rendeletére a nyomozásban részt vett határrendőröket letartóztatták és a gyulai ügyészségre szállitották. A pénzeslevél eltünése ügyében más személyzetet biztak meg a nyomozással, amely most eredményre is vezetett. Kiderült, hogy a pénzeslevelet senki sem lopta el, hanem a posta tévesen a szegedi vasuti üzletvezetőséghez irányitotta, ahol most meg is került.

— **Felboncolták Stettner Vilma holttestét.** Budapestről jelentik: A hetekkel ezelőtt eltünt és most a Dunából kifogott *Stettner* Vilma holttestét szerdán boncolták fel. Az orvosok megállapitották, hogy a szerencsétlen leány a vizben fulladt meg és nem meggyilkolva dobták a Dunába, tehát öngyilkossá lett.

— **A szuboticai ujságirók és nyomdászok tiltakozása a sajtótörvényjavaslat ellen.** A szuboticai ujságiró-szekció április 4-én, szombaton délután 3 órakor *taggyülést* tart a Lloyd helyiségeiben. A taggyülés tárgya: a sajtótörvényjavaslat reakciós rendelkezései elleni tiltakozás. Április 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Grafikai Munkások Szövetségének szuboticai fiókja a Munkás Otthon helyiségében ugyanebben a tárgyban tart tiltakozó gyülést.

A Lyon Lea Szentán. A szuboticai »Hakoah« mükedvelőgárdája e hó 4-én előadja Szentán, az ottani zsidó Omladina rendezésében Bródy Sándor drámáját, a Lyon Leát. Az előadást bál követi.

— **Bárczy Dezső és Németh Károly között pótválasztás lesz Győrött.** Győrből jelentik: Horváth Bálint választási elnök éjjel egy órára készült el a szavazatok összeszámlálásával és negyed kettőkor kihirdette a választás eredményét. *Bárczy* Dezső fajvédő 1524, *Németh* Károly kormánypárti 1428, *Vámbéry* Rusztem 1335 szavazatot kapott, tehát Bárczy Dezső és Németh Károly között pótválasztás lesz, amelynek időpontját a választási elnök április 7. és 8-ára tette ki.

— **Csekmanek biró meghalt.** Budapestről jelentik: Csekmanek Rezső dr. nyugalmazott törvényszéki biró kedden ötvenkét éves korában meghalt. Csekmanek hosszu ideig a szuboticai törvényszék birája volt. Az impériumváltozás után Budapestre költözött, ahol a kocon bukása után a kommunista-pörökben, mint tanácsbiró működött.

— **Álnéven vásárolt.** Klein Margit novisadi kereskedő feljelentést tett a rendőrségen egy ismeretlen asszony ellen, aki megjelent az ő üzletében s Bayer Poldi verbászi lakosnak adva ki magát, egy párnát és egy azsuros kendőt vásárolt s a vételárral adós maradt. Mikor Klein Margit a követelés kifizetését sürgette, kiderült, hogy a verbászi uriasszony nem vásárolt nála. A rendőrség keresi a szélhámos asszonyt.

— **Németország uj biztonsági ajánlatot küld az antanthoz.** Berlinből jelentik: A birodalmi kormány és az antant államok kormányai között Németország biztonsági ajánlata ügyében folyó tárgyalások általában kielégitők. Berlinben azt hiszik, hogy Franciaország valószinüleg fel fogja szólitani Németországot ajánlatának szabatosabb és bővebb kifejtésére. A német kormány jó forrásból származó hirek szerint az emlékiratot fogi küldeni az antanthoz a biztonsági kérdésben. Németország bizik abban, hogy végül is nemzetközi értekezletet hivnak össze a biztonsági kérdés megoldására valószinüleg még a nyáron, mivel az antant ugy szeretné, hogy Németország már az ősszel belépne a nemzetek szövetségébe.

A Szinházi Élet uj száma a szokott gazdag tartalommal és sok illusztrációval jelent meg. A lap az uj szindarabok illusztrált ismertetésén kivül regényfolytatást közöl és teljes terjedelmében adja darabmellékletül *Schöpflin* Aladár *„Vége a szép nyárnak“* cimü kitünő vigjátékát. A kottamellékletet is tartalmazó uj szám a Szinházi Élet jugoszláviai bizományosának, a *Litterariának* árusitóinál kapható.

— **Halálozás.** Holländer Ignác csonopljai nagykereskedő szerdán este hosszu szenvedés után hetvenhatéves korában elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A „Császárnő apródja“ — a biróság előtt.** Budapestről jelentik: A Király Szinház uj operettjének a „Császárnő apródja“-nak előadását *Bus-Fekete László* tudvalevőleg be akarja tiltatni, mivel az operett librettistáját azzal vádolja, hogy az ő szövegkönyvét plagizálta. Az ügyben csütörtökön dönt a biróság.

— **A beteg orosz menekülteknek.** A novisádi szerb-orosz jótékonysági egyesület április 5-ikén a novisadi Amerikan Bar helyiségében teadélutánt rendez. A bevétel egészeen a beteg orosz menekültek segélyezésére szolgál.

— **Uj ügyvédek.** Dr. Jeremics Sztoján kikindai törvényszéki biró és dr. Mihajlovics Iván velikibecskereki ügyvédjelölt a noviszadi ügyvédvizsgáló-bizottság előtt letették az ügyvédi vizsgát.

A Vajdasági Festőművészek Egyesülete a legközelebbi napokban külföldi mesterek alkotásainak bevonásával a *szinházépitő-akció javára* nagyszabásu *képkiállitást* rendez. A vajdasági művészek, köztük Geréb Klári, Oláh Sándor, Lenkei Jenő, Fischer Marcell stb. legjobb alkotásaikat fogják bemutatni e tárlaton, melyen a horvát képzőművészetet képviselő Valić Rudolf és Koranv Lajos is résztvesznek.

Gyomorbélzavaroknál, lölfuvódásnál, lolbőtögésekné, étvágytalanságnál 1—2 pohár természetes *»Ferenc József«* keserűviz alaposan kitisztitja az emésztés utjait. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a betegek a Ferenc József vizet nagyon szivesen isszák és általánosan dicsérik. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Beszüntették a töltési munkálatokat az apatin-szontai Duna-vonalon.** Apatinból jelentik: Az apatini és szontai ármentesitő társulat a töltési munkálatokat beszüntette, mivel a rendelkezésre álló pénz elfogyott és az állam ujabb kölcsönt a társulat részére nem folyósitott.

— **Kinevezések, áthelyezések.** *Cvilijevics* Miklóst Kikindára kinevezték városi mérnökké, *Vojinov* Koszta módosi adóügyi aljegyzőt a bácskai Gyurgyevóra ideiglenes minőségben jegyzővé nevezték ki, *Arecskovics* Mahmud mali-toraki segédjegyzőt felmentették s helyébe *Kunics* Józsefet nevezték ki

— **Szubotica Ping-Pong bajnoksága.** A bajnokság megrendezésének előkészitésére a Szuboticai Ping-Pong játékosok csütörtök este 8 órakor a »Bárány« kávéházban megbeszélést tartanak. A versenyek vasárnap kezdődnek meg.

Esti Kurir, budapesti estilap. Főszerkesztő Rassay Károly. A liberális polgárság lapja. Az ujság a hajnali vonattal érkezik Suboticára és a reggeli vonatokkal viszi a posta tovább. Egyes szám ára 4 dinár, kedden 5 dinár. Előfizetési ár havonként 80 din., negyedévre 240 din. Kapható minden hirlapárusitónál. Előfizetéseket elfogad a jugoszláviai vezérképviselet: Literaria könyv- és hirlapterjesztő vállalat Heumann Mór Subotica. Mutatványszám ingyen.

Elegáns. finom angol tavaszi és nyári ujdonságaim megérkeztek. A legujabb divat szerint készülnek öltönyök, ulszterek, raglánok stb. legjutányosabb árban Návay Istvánnál. Somborski put 2.

— **A Hollandi menyecske — Novisadon.** A novisadi Nemzeti Szinházban szerbül kerül szinre *Kálmán Imre operettje,* a Hollandi menyecske. A darabot Karancsics rendezi s a főszerepeket Krahl, Oliveri, Klemencsics és Odzsics játszák.

— **Uj Idők.** Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapja, az Uj Idők, fennállásának 30. évfordulója alkalmából 100 milliót sorsol ki olvasói között. Az Uj Idők 13. számában folytatódnak Csathó Kálmán és Ludwig Wolff érdekes regényei. Közli a lap ezenkivül Herczeg Ferenc, Rákosi Jenő cikkeit, Illés Endre és Izsákné Székely Erzsi elbeszéléseit, Juhász Gyula versét, Zoltán Vilmos műfordítását, Mühlbeck Károly elmés fejléceit. Mutatványszámot kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

— **Városokat elpusztitó tornádó Argentinában.** Buenos-Ayresből ismét tornádó borzalmas pusztitásáról érkezik jelentés. A veszedelmes forgószél Santa-Fé tartományban városokat rombolt össze, Classon, San-Genaro, Diaz, Barracas és Laraquete városát csaknem eltörölte a föld szinéről. A szerencsétlenség szinhelyére az argentinai kormány külön segélyvonatokat küldött orvosokkal és élelmiszerekkel.

Roth Olga kozmetikai intézetében, Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, máifoltok végleges eltávolitása. Kaphatók sajátkészitményü, kiváló hatásu kenőcsök, púderek, gyógyszappanok, arcfehéritő- és szeplőcskenőcsök stb.

Ha fál a feje és szédül, ha mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi »*Ferenc József*« keserüvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyitják, hogy a »Ferenc József«-viz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Kövérség ellen egyedül a »*Villan tea*« hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszertárban és drogériában. Késziti: *Mr. D. Villan laboratoriuma, Zagreb. Prilaz 71.*

Ezüstdinárt, koronát
legmagasabb napi áron vásárol LUSTIG LAJOS bank- és váltóüzlete Novisad, Kr. Aleksandrova ul. 13. Utlevél, visum beszerzési hely. 2187

KÖZGAZDASÁG

A GyOSz mintájára

közös szervezetben tömörülnek a kereskedői egyesületek

Zagreb Beogradot ajánlja központnak

Becskerekről jelentik: A horvátországi és szlavóniai kereskedők zagrebi központi egyesülete meghivót küldött a becskereki gyárosok és kereskedők egyesületének a zagrebi mintavásár alkalmával Zagrebban tartandó országos kereskedő kongresszusra. A horvát kereskedők egyesülete közli, hogy a kongresszus tárgysorozatának legfontosabb pontja a rendező egyesületnek az az előterjesztése, hogy az ország valamennyi kereskedői egyesülete egy közös szövetségbe tömörüljön, amelynek Beogradban legyen a székhelye. A már kidolgozott alapszabálytervezet szerint a kereskedők szövetsége teljesen a gyáriparosok országos szövetségének mintájára épül ki. A kereskedők országos kongresszusa április 26-án és 27-én lesz Zagrebban.

A becskereki kereskedők és gyárosok egyesülete vasárnapi közgyülésén fogja tárgyalni a zagrebi szervezet átiratát, amelyhez minden valószinüség szerint hozzá fog járulni. A kongresszuson a becskereki egyesület képviseletében Jankovics Koszta kamarai elnök vesz részt, aki az exportőrök országos egyesületét is képviselni fogja a kongresszuson.

Kikinda helyett Csóka

A bánáti közlekedés ujabb bonyodalmai

Becskerekről jelentik: A bánáti közgazdasági körök többizben fordultak az illetékes hatóságokhoz azzal a kéréssel, hogy a Kikinda—Szeged-i vasutvonal megnyitásával a Bánát kereskedelme a tulzsufolt suboticai állomás megkerülésével kapjon összeköttetést Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia felé. A hosszas utánjárásnak az lett az eredménye, hogy a közlekedésügyi minisztériumban *Avramovics* Ranisztáv, a miniszter helyettese, igéretet tett *Jankovics* Kosztának a bánáti kereskedelmi és iparkamara elnökének, hogy a szegedi vonal megnyitása érdekében a legrövidebb időn belül megkezdik a tárgyalásokat a magyar kormánnyal. Később azonban kiderült, hogy a közlekedési minisztérium nem Kikindán át, hanem a Csóka—Szöreg-i vonalon akarja megnyitni a közvetlen forgalmat Szeged felé.

A bánáti kereskedelmi és iparkamara legutóbbi plenáris ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározta, hogy memorandumot juttat az illetékes tényezőkhöz annak kimutatására, hogy a kikindai vonal megnyitása sokkal inkább megfelel a Bánát és az egész ország közgazdasági érdekeinek, mint ha Csókán át bonyolitják le a forgalmat. A terjedelmes memorandumot most készitette el *Szmanojlovics* Sándor kamarai titkár.

A memorandum elmondja, hogy a Dragutinovo—Csóka—Szeged-i vonal legrövidebb szakasza Dragutinovotól Csókáig beleesik a Vrsac—Becskerek—Subotica vasutvonalba, amely az egyedüli utirány, amerre az egész Bánát az ország többi részeivel, Suboticával, Zagrebbal, Szlovéniával, Dalmáciával, sőt Novisadon át Beográddal is közlekedik. Ez a vonal már most is túlterhelt, mig a Dragutinovo—Kikinda-i vonalrész szinte teljesen tehermentes, mert Romániával a forgalom nagyon csekély. Ezen kivül Kikindán van már elsőosztályu vámhivatal, amelyet sokkal könnyebb megnagyobbitani, mint ujat épiteni a csókai vonalon, a kikindai állomás és a rendkivül élénk kereskedelmü város nagy raktárhelyiségei pedig elég helyet adnak az esetleg vesztegelő áruk elhelyezésére. Mindez Csókán nincs.

A közlekedésügyi minisztérium mindezzel szemben csak arra hivatkozik, hogy Kikinda a romániai forgalomban is határváros, ezért nem akarják a Bánátnak Magyarországgal való közlekedését is arra irányitani.

A bánáti kereskedelmi és iparkamara memorandumát megküldötték a kereskedelmi miniszternek, Avramovics Ranisztáv közlekedési miniszterhelyettesnek, Ilics Mihály államvasuti vezérigazgatónak, Mátics Szvetozár suboticai vasutigazgatónak és a bánáti képviselőknek, akiknek támogatására számit a kamara.

A szuboticai Lloyd külföldi tanulmányutja. A Szuboticai Gyárosok és Kereskedők Egyesülete az április végére tervezett külföldi tanulmányut programját már végleg megállapitotta. Eszerint a kiránduláson résztvevői április 21-ikén este indulnak Szuboticáról Zagrebon, Trieszten, Velencén át Milanóba, ahova április 23-ikán reggel 5 óra 40 perckor érkeznek meg. Milanóban három napig tartózkodnak, amely idő alatt megtekintik az ottani mintavásárt, a várost és annak környékét. Április 26-ikán Luganon át Baselbe utaznak a baseli kiállitás megtekintésére, 27. és 28-ikán Baselben tartózkodnak, 29. és 30-ikán és május 1-én Basel vidékét és Zürichet keresik fel és május 1-én éjszaka folytatják utjukat Párisba. A francia fővárosban nyolc napig időznek és május 9-ikén kétnapi tartózkodásra Lyonba mennek. 12-ikén pedig ismét Milanon, Velencén, Ljubljanán át hazatérnek és május 14-ikén érkeznek vissza Szuboticára. A tanulmányut iránt az egész Vajdaságban nagy érdeklődés nyilvánul meg és kereskedők, iparosok és magánosok is nagy számban jelentették be részvételüket, úgy Szuboticáról, mint más városokból.

SPORT

Vasárnapi szuboticai sportprogram. A szuboticai alszövetség területén vasárnap három bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra. Szuboticán a Bácska saját pályáján az SzMTC erősen feljavult csapatával fog mérkőzni, mig a ZsAK pályán a vasutasok a Sandot látják vendégül. Szomborban nem lesz mérkőzés, azonban a Szombori Sport Kulán fog játszani. A Bácska—SzMTC és a Kulai SC—Szombori mérkőzés eredményétől függ a bajnokság sorsa. Ha az SzMTC megtalálja verni a Bácskát, ami könnyen bekövetkezhet és ha a Szombori Sport Kulán győztesen kerül ki, a bajnokság favoritja elesik a bajnoki cimtől. Épp ezért mindkét mérkőzés rendkivül izgalmas lesz. Az erőviszonyokat figyelembe véve azonban a Bácska győzelme várható. Kulán a Sport a favorit, noha a kulaiak otthona veszedelmes ellenfelek. A ZsAK—Sand mérkőzésen az utóbbi csapat nagy gólarányu győzelmére lehet számitani.

Magyar birkózók győzelme Kassán. Prágából jelentik: A Kassai AC országos birkózóversenyén hét magyar elsőosztályu birkózó vett részt. Az eredmények a következők:

Légsúly: 1. Magyar Armand (BAK); 2. Vyskocil (Prága); 3. Diener (Ungvári MTE).

Pehelysúly: 1. Harmath István (MTE); 2. Schönborg (Ungvári TK); 3. Puskayler (Kassai Slavia).

Könnyűsúly: 1. Matura Mihály (MTE); 2. Beranek (Prága); 3. Hladek (KAC).

Kisközépsúly: 1. Szalay Imre (MTE); 2. Kankes (KAC); 3. Rokos (Prága). Kankes invenciós, kiforrott birkózó.

Nagyközépsúly: 1. Varga Béla dr. (MAC); 2. Szabó (MAC); 3. Tomas (Prága).

Nehézsúly: 1. Badó Rajmund; 2. Urban (Prága); 3. Nemec (Prága).

A Suboticai Sport április 7-ikén este hat órakor a Narod-kávéház különtermében rendkivüli közgyülést tart. A közgyülés tárgysorozata: 1. az alapszabályok módositása: 2. egyéb inditványok.

Városközi mérkőzések Novisadon. Novisadról jelentik: A novisadi labdarugókerület április végén Osijek—Novisad és május elején Novisad—Becskerek közt Novisadon városközi mérkőzéseket rendez.

Pancsevói SK—Bánát SK (Pancsevó) 2:0 (2:0). A pancsevói bajnokcsapat szép játékkal győzött.

Osborne megjavitotta a magasugrás fedettpálya világrekordját. Newyorkból jelentik: A Texas állam Austen nevü városában rendezett fedettpályaversenyt hatalmas szenzációval szolgált. A versenyen ugyanis indult Osborne is, akinek 203 centiméteres ugrásával sikerült megjavitani a saját fedettpálya világrekordját.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. április 1.

Budapest deviza 1145—1167, valuta 1165—1173.

Prága deviza 54.50—55, valuta 54.1250—54.6250.

Berlin deviza 677—679 milliárd márka, valuta 674—678 milliárd márka.

Bécs deviza 1140—1144, valuta 1136—1142.

London deviza 395.50.

Newyork deviza 162.

Zürich, ápr. 1. *Zárlat:* **Beograd 8.35,** Páris 27.15, London 24.775, Newyork 5.185, Brüsszel 26.45, Milanó 25.385, Amsterdam 208.50, Berlin 123 héttizenhatod, Bécs 0.007305, Szófia 3.775, Prága 15.35, Varsó 100, Budapest 0.0072, Bukarest 2.40.

Beograd, ápr. 1. *Zárlat:* Páris 328—330, London 296—296.50, Newyork 62—62.50, Milanó 255—256.50, Berlin 14.82, Bécs 8.74—8.75, Prága 184—184.25, Budapest 8.62, Bukarest 28.75.

Novisadi terménytőzsde, április 1-én. Lanyha irányzat mellett csekély forgalom: Buza bácskai 77—78 kg.-os 460 dinár. Tengeri 162.50 dinár. Liszt 0-ás 660 dinár, kenyérliszt 200 dinár.

Csikágói gabonatőzsde, márc. 31. Buza májusra 146.25, Buza juliusra 137.5, Buza szeptemberre 129.5, Tengeri májusra 104.625, Tengeri juliusra 108.25, Tengeri szeptemberre 109.125, Zab májusra 41.375, Zab juliusra 43.25, Zab szeptemberre 44, Rozs májusra 119.75, Rozs juliusra 109.625, Rozs szeptemberre 99.25.

Newyorki gabonatőzsde, március 31. Buza őszi vörös 170.5, Buza őszi kemény 160.5, Tengeri 119.625, Liszt 725—800. Az irányzat buzánál egyenetlen, tengerinél alig tartott.

TAVASZI NŐI ÉS FÉRFI
DIVATLAPOK
KÉZIMUNKA KÖNYVEK
VIG
KÖNYVKERESKEDÉSBEN
Telefon 57 **SUBOTICA** Telefon 57

NYILTTÉR.

Felhivás

Felkérjük mindazon hittestvéreinket, kik az idei főünnepek alkalmával elhunytaikat maskiroztatni óhajtják, hogy ebbeli kivánságukat a Szent Egylet irodájában (VI. kvart, Zrinjski trg 23. sz. a.) a hivatalos órák alatt bejelenteni sziveskedjenek.

Subotican, 1925. március 27.

2723 Izr. Szentegylet Elnöksége.

Hirdetmény

Az I. Péter király csatorna r. t. műszaki üzemvezetősége ezennel közhirré teszi, hogy f. hó 24-től kezdve megnyitotta a vizi darabáru forgalmat a következő viszonylatok közöt:

Sombor-Németország-Regensburg és Passaun át.

Sombor-Ausztria-Lánc-Wien-Kornenburgon-Hamburgon át.

Sombor-Csehszlovákia-Bratislava (Pozsony) Komáromon át.

Sombor-Magyarország-Győr-Komárom-Esztergom-Vác-Budapest-Budafok-Baja-Mohács valamint a Budapest—mohácsi szakasz állomásain át.

A küldemények Somborban a csatorna társulat vámraktárában adandók, illetőleg veendők át; a fent emlitett külföldi állomásokon ezt a forgalmat illetőleg a fel- és leadó hely az Első Dunagőzhajózási Társaság (DDSG) ügynökségeinél van,

A fent nem emlitett külföldi államok és Sombor közötti forgalomra, továbbá dijszabások, dijtételek és a szállitással összefüggő többi kérdéseket illetőleg, felvilágositással szivesen szolgál képviselőnk Boschan I. ur Sombor, Kraljević Djordje ulica 8. Telefon 263.

Sombor, 1925. március hó 28.

A. D. Kanal Kralja Petra I.
predjo Francis Canal Company

2850

Meghivó

Az **Udruženje Rezervnih Oficira i Ratnika (Tartalékos Tisztek és Hadviseltek Egyesülete)** helyi csoportja 1925. április 5-én d. e. 11 órakor a Bárány Szállóban

évi közgyülést

tart, amelyre az egyesületi tagokat, továbbá a tagul még nem jelentkezett tartalékos tiszteket ezuton meghivjuk.

Napirend:

1. Az elmult 1924. évről szóló jelentés beterjesztése
2. A központi vezetőség mult évi jelentésének ismertetése.
3. Uj vezetőség választása.
4. Esetleges inditványok.

Megjegyzés: Azok a tagok, akik igazolványaikat még nem vették át, az igazolványokat a közgyülés napjáig Crnković jegyzőnél (Városi katonai ügyosztály 132. sz. szoba) átvehetik.

Subotica, 1925. március 30.

2828 Vezetőség

Uj vukovári arctisztitó kenőcs szepiő, himlőhely, sömör, májfolt, kelések, fakad kok, forróságí pörsenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.

Uj vukovári bőrszépitő szappan és puder, mely az arckenőccsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6 dinár, puder 10 dinár.

Minden tégelyen Krajčović, a készitő arcképe látható.

ZE. KRAJČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA
VUKOVAR

2829

Cserépfedést palafedést bőrlemezfedést valamint tetőlebontást átrakást és javitást legolcsóbban vállal ugy helyben mint vidéken

Herceg István

cserép- és palafedő mester
SUBOTICA
V., Hranilovićeva (Kürt utca) 4/b. 2731

Zálogintézeti árverés

Az intézetünknél f. évi január hó 31-ig rendezést nem nyert zálogtárgyak (ékszerek, arany ezüstnemüek és egyéb értéktárgyak) **f. évi április hó 6-án hétfőn délután 3 órakor** intézeti helyiségünkben tartandó **nyilvános árverésen** eladatnak.

Suboticai Önsegélyző Szövetkezet
Takarékpénztár és Zálogintézet

2864

FIAT TORINOI FIAT

FIAT

AUTÓK

501-es Sport és Torpedo 4 üléses, 505-es Torpedo 6 üléses, 510 és 519-es Torpedó és Coupé 6 üléses

AUTOMOBILIA GARAGE
SUBOTICA
I. BLEDSKA 6
TELEFON 151

FIAT FIAT

2863

GYÁRI UJ, EREDETI
Hofherr—Schrantz—Clayton—Shuttleworth
magánjáró gőzcséplő készletek
kukoricamorzsolók, darálók
Mc. Cormick
amerikai javitott szerkezetü
KÉVEKÖTŐ ARATÓGÉPEK
Mc. Cormick
KÉVEKÖTŐ ALKATRÉSZEK
Mc. Cormick
amerikai kukorica négyzetbeültetők
Mc. Cormick
amerikai Standard manilla
kapható a képviseletnél:
BRAUN MARCEL
cégnél, Veliki-Bečkerek
Telefon: 106.

1918

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangu gyártmány. Versenyen kivüli árak! Nagyban és kicsinyben.
Teljes hálószoba berendezés I-a keményfából 4400 din.-tól feljebb
Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-tól feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-tól feljebb

„DOMUS" bútorgyári-árakat Bernat Passing Novisad, Željeznička utca 105-107.
Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

A legolcsóbb és legjobb kivitelü halcsont nélküli Haskötők orvosi rendelés után. füzők készitését elvállalom, valamint tisztitást, javitást, alakitást
Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojićeva ul. 29.

2625

Eladó malom

5 járatu, vasutállomás mellett Bánátban jó környékkel, kedvező fizetési feltétellel, negyed vagy felerészben
Cim a kiadóban

2747

Gazdák! Kereskedők!
KENDERMAG
elsőrendü minőségü kapható
ÁCS GÉZA
mag- és terménykereskedőnél Subotica
TELEFON: 120.

2536

Dr. SZEGŐ K.
SZANATÓRIUMA
felnőttek és gyermekek számára
ABBAZIA (Italia)
Hideg, enyhe, diétikus kezek. Szivbajok, érelmeszesedés angyogcere, női- és idegbajok gyógyitására elsőrangu gyógyintézet.
7 éven felüli gyermekek kisérő nélkül is felvétetnek.

6794

A Bogovina szénbányák
kizárólagos képviselője és elárusitója
Vujić és Nikolić Novisad
Vilson tér 7. — Telefon 107.
Szállitja azonnalra az összes fajtáju kiválóan ismert cca 600 kaloriás bogovinai szénbányák SZÉNTERMÉKEIT

2712

Nemcsak érdekes megbizható
UJSÁGOT KAP
hanem
egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT
IS NYERHET
ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BÁCSMEGYEI NAPLÓ-ra
Előfizetési ár félévre 270 dinár
Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám cimoldalát beküldik a kiadóhivatalba.

Legszebb és leghasznosabb
husvéti ajándék
a hangszer!
Hegedűk 1/4, 3/4 és 1/2-es teljes felszereléssel (hegedűtok, vonó és kellékei) 340 dinártól feljebb
Fuvolák, Lubich harmonikák, zsebmandolinok, olcsón és nagy választékban
MACHNITZ S.
hangszerüzletében kaphatók
SUBOTICA, Relay palota mellett
Tekintse meg raktárunkat vételkényszer nélkül!

2732

RAKTÁRRA ÉRKEZETT MINDENNEMŰ

ANGOL SZÉN és KOKSZ

IPARI és HÁZI CÉLOKRA

Ha még nem ismeri az angol szenek és kokszok kiváló minőségét, kérdezze meg valamelyik ismerősét, aki már állandó vevőnk. Szállitunk minden mennyiséget következő raktáraimból:

GRUŽ, BEOGRAD, KARLOVAC, NOVI-SAD, LESKOVAC, ŠUŠAK stb.

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK. KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK. KÉRJEN AJÁNLATOT.

ING. M. LJ. TRIFUNOVIĆ, BEOGRAD

IZVOZNA BANKA PALOTÁJA.

TELEFON 35—93.

Azok a hölgyek, akik eleganciájukra sulyt fektetnek, a szép tavaszi napokra csak

Les Tissus A·G·B

vásároljanak. Kereskedők ne mulasszák el kellő időben beszerezni, hogy vevőiket kielégithessék.

Eladás csak nagyban:

ZAGREB, JELAČIĆEV TRG 20/III. — TELEFON 6—99.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Jugoszláviai Vezérképviselete

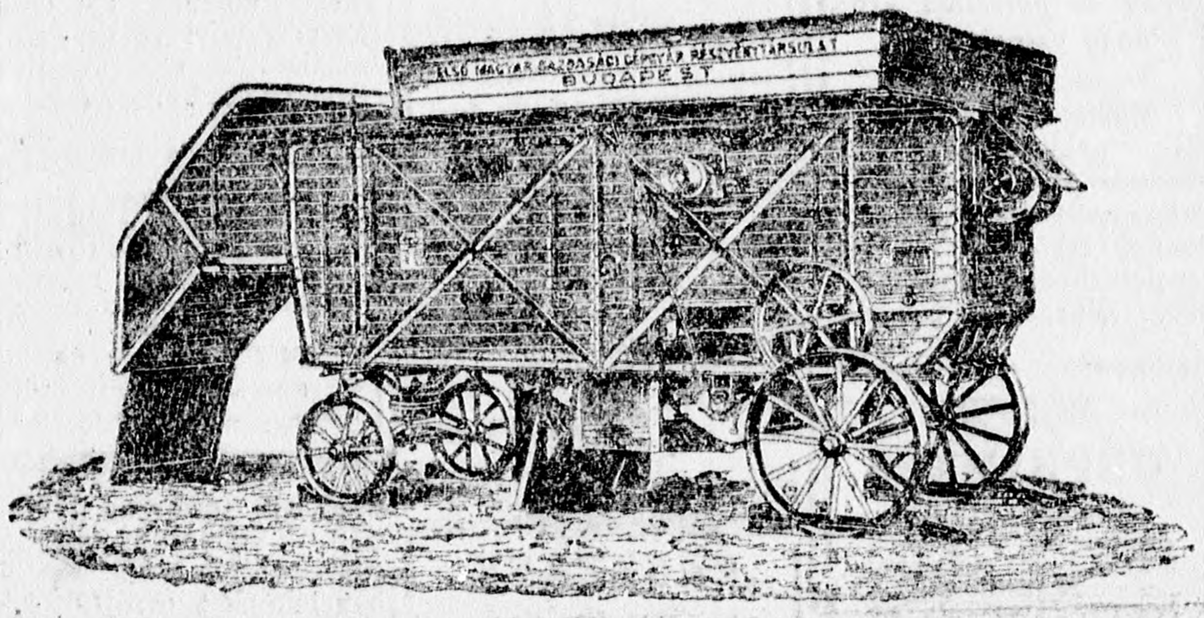

Állandó raktáron tart: Cséplőgarniturákat, utimozdonyokat, gőz- és szivógőznemű lokomobilokat, legujabb szerkezetü acélrámás, gyürüs csapágyas cséplőket és egyéb gazdasági gépeket, eszközöket és motorokat.

DANICA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK GYÁRI LERAKATA OSIJEK

Telefon 404. Raktár: DESATIČINA 27. Sürgönyc. Danica Industrija

„GROSSLEY" világhirü motorgyár Manchester (Anglia)

Modern, kompresszortelenül

DIESEL-MOTOROK, SZIVÓGÁZ-MOTOROK

faszén-, lignit-, szén-, barnaszén- és fahulladék tüzelésre. Teljes biztonság az üzemben. Felülmulhatatlan gazdaságosság. — Mérsékelt árak! — Legtökéletesebb kiszolgálás. Kedvező fizetési feltételek

Képviselő: BOŽIDAR D. GJORGJEVIĆ BEOGRAD, Knez Mihajla venac 36.

Levelezés szerb és német nyelven. 1624 Telefon: 3502.

LERAKAT:

ÖHLER-BLATTMANN CÉGNÉL

TULAJDONOS:

MEIER A.

NOVISAD

a Limanon

Bächer: egy és többvasú acéleke, borona, „Kultivator" kapálók és minden modern talajmiveló eszköz

Melichar: eredeti

Unicum Drill

vetőgépek, mütrágyaszórók, 2 és 3 soros legjobb kukoricaültetők, kukoricaültetők babvetővel egyesitve, fükaszálók aratógépek, automatikus acélszénagyüjtők és mindennemü mezőgazdasági gépek

EREDETI PRIMA MANILLAZSINEG

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Telefon 522 Novisad, Liman Telefon 522

2173

Jaša Jenő Wiegenfeld

Novisad, Kralja Petra ulica 13.

Gyapjuszövet nagykereskedésemet

detail üzletté alakitottam át

melyben férfi- és női- ruhák, köpenyek és kosztümöknek való

gyapjuszövetet és posztót

nagy választékban raktáron tartok. Dus választék viszontelárusitóknak, szabók és varrónőknek

mindenféle bélésből

detail és engrosban

2051

Házasságok az égben

tavaszi selyem jumperek, mellények, leányka ruhák

köttetnek

BECK JENŐNÉL

PAŠIĆEVA ULICA 8.

GŐZFÜRDŐ MELLETT

2764

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

GENOVA

Express vonalak:

Északamerikába

Középamerikába

Délamerikába:

Braziliába

Uruguayba

Argentinába

Peruba, Chilébe stb.

Ausztráliába

és a világ mindennevezetesebb kikötőjébe

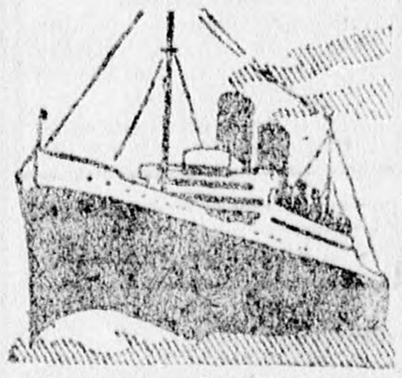

Jugoszláviai vezérképviselet „TRANSOCEANIK" Jugoszláviai Utazási és Szállitmányozási R. T. ZAGREB, Pajrinjska ul. 6.

Utazási idő

Zagreb-Genova

20 óra

A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére

Kitünő konyha

VOJVODINAI KÉPVISELET:

„METEOR" ügynökség és információs iroda Vel.-Bečkerek Wilson tér 3. Sürgönycim: Transoceanik V. Bečkerek

MÜVÉSZI kivitelü SMYRNA és PERZSA szőnyegeket készit GYAPJUIPAR RT. Vel.-Bečkerek

1967

KÉPVISELETEK:

Subotica: Hoffmann Mihály özvegye — Novisad: Krausz Ede — Sombor: Butorcsarnok — Zagreb: S. Turković Oktogon

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Szerdától — vasárnapig
Nagy kacagó verseny!
Szinre kerül
HEROLD LLOYD
felléptével
AKI MER AZ NYER!
vigjáték 7 felvonásban

Hétfőtől — csütörtökig
NIBELUNGOK
A német nemzet hősi éposza 2 részben Wagner operája után
befejező rész:
Krimhilda bosszuja
Előadások alatt az I. divizió zenekara hangversenyez

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és aláírás kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

HÁZASSÁG

Egy derék árva fiatalember, 25 éves, görögkeleti vallásu, önálló kereskedő, kinek szép és jóforgalmu üzlete van, hozzáillő nőt feleségül venne, kinek megfelelő hozománya van. Vallás mellékes. Szives megkeresést lehetőleg teljes cimmel és fényképpel ellátva »Árva« jeligére a kiadóhivatal továbbit. 2779

Önálló iparos szórakozás céljából megismerkedne 35—40 éves független nővel, később házasság lehetséges. Lehetőleg fényképpel ellátott leveleket a kiadóhivatal továbbit. Jelige »Szalmaözvegy«. 2849

PRIX ASZTALOS SUBOTICA
Školska ul. 10., Bajski put
Legmodernebb butorokat valamint modell munkákat készit versenyképes áron. 2750

FOGLALKOZÁS

Fiatal, önálló nő kellemes otthonra találhat. Ajánlatok esetleg fényképpel »Özvegy tisztviselő« cimre a kiadóba küldhetők.

Kazánkovácsot, szerelőlakatost és motorlakatosokat, idősebb, önálló munkásokat keres nagyobb javitómühely. Ajánlatokat »Önálló munkaerő« alatt a kiadó továbbit. 2737

Nagy husvéti vásár
ÉKSZEREKBEN és ÓRÁKBAN
KOSZTICS ISTVÁN
órás és ékszerésznél, Subotica a Kiskápolna mellett. 2846

Egy engrossista füszerességédet azonnali belépésre keresek. Weisz József déligyümölcs nagykereskedő Rudić ul. 1. 2865

של פסח
Husvéti vörösbor, pálinka és füszeráruk kaphatók HERCL JÓZSEF füszerüzletében. 2861

Cirilt irni, olvasni tudó elárusitónő felvétetik Eisler Izsónál. Barátom-temploma során. 2824

Kiszolgálóleányokat felvesz Stipics étterme. 2848

UTAZÓ a rőfös szakmában **állást keres.** Cim a kiadóban. 2861

Megbizható kifutófiuk felvétetnek. Előnyben részesülnek, akik garanciát tudnak nyujtani, mert az állás pénzbeszedéssel jár. Cim a kiadóban. 2862

Modellkalaplaimmal kétévi prakszisom után megérkeztem. Alakitásokat elvállalok. Zsuzsik, Trumbićeva ulica 26. 2836

Magyar Radikális Klub bérbe vesz a város belterületén két szobás helyiséget, esetleg egy nagy szobás helyiséget. Ajánlatok április hó 6-ig a klub elnökéhez, Gálffy Györgyhöz intézendők. 2853

Magányos urhoz kis tanyára, háztartáshoz fiatal nő, árva leány, kerestetik. Biztos jövője és öröksége lesz. Ajánlatokat Kurcz Józsefnek, Maliidjoš, Bačka. 2856

UJ 2702
cserépkályhák, takaréktüzhelyek, fajanc-lapok jutányos árban kaphatók. Átrakások, javitások, Meteor-kályhák shamottozását legjutányosabb árban elvállalom. - Valódi shamott-por kapható. - Vidéken is bármely munkát elvállalok.
TAKÁCS MIHÁLY CSERÉPKÁLYHÁS
Subotica, városi zenede mögött.

Gazdasszonyi állást keres megbizható, jólelkü, szolid nő magányos urnál, esetleg fürdőre bárkit elkisérne. Leveleket »Jólelkü« jeligére a kiadóhivatal továbbit. 2855

Fiatal mészáros-segédot azonnali belépésre felveszek. Bencsik Ferenc mészáros- és hentes, Senta. 2852

Hajlandó vagyok 2708
VÉREBEKET
mindenféle munkára
TANITANI.
Doberman, farkas, komondor, kuvasz, puli, puni, valamint német spic, orosz spic és skót juhász idomitását.
Cim a noviszadi fiókkiadóhivatalban. Vilzon trg 7.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy jókarban levő komplett dió-hálószobabutor és egy gyermekkocsi. Megtekinthető Mannsfeld, Senćanski put 17. Telefon 82. 2734

Eladó haláleset miatt Starakanitiza központján 404 □ területen épült vendéglő, azonnal átvehető. Ugyanott 42 hl. óbor hordóval együtt eladó. Bagi István Starakanitiza. 2587

Láncos magánjáró, 6 HP, Máv. magánjáró-kazán eladó. Dukai Lukács gépész, St.-Kanjiža. 2641

Eladó 25 hold prima szőlő egészben vagy holdanként is Horgos-Királyhalom. Érdeklődni Juhász Pálnál Kralievbregen. 2680

Festékárut Firnist Angol lakkokat Falmintákat Ecsetárut
legolcsóbban szerezheti be
Neuhaus és Kalmár
festékáru kereskedésében, a barátok temploma mellett
Iparosoknak angró ár! 2720

Megzelőnyelek csak nagyban, százankint 200 dinárért kaphatók. Schlesinger Testvérek, Mol Bačka. 2753

של פסח
HUSVÉTI
bor, szilvórium, csokoládé, „Ceres" növényzsir, cukor, szilva, paprika, Franck-kávé és füszeráruk
megbizható bekscherrel
KÖRÖSI GÉZA cégnél SUBOTICA

A heltéren, a város közepén, olcsón eladó egy földszintes ház szép udvarral és üzlethelyiségzel. Érdeklődni a Beograd-étterem főpincérénél lehet.

A
Színházi Élet
április 5-iki 14-ik száma
már mindenütt kapható Suboticán házhoz szállitjuk a megjelenés napján
Negyedévi előfizetési ár (13 szám) 150 dinár
Megrendelhető a vezérképviseletnél:
„LITERARIA"
MAVRO HEUMANN SUBOTICA
Jelačićeva ulica 1., Postafiók 76.
ZAGREBBAN KAPHATÓ:
J. B. WEISZ DOHÁNYTŐZSDE ILICA 2.
M. MATIJAŠEVIĆ, ZRINJSKI TRG 15.

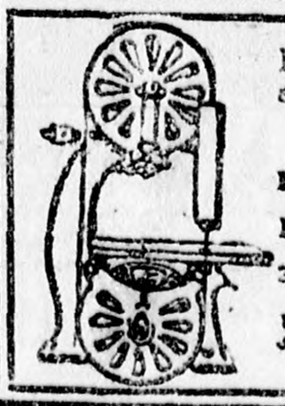

Raktárunkból azonnal szállitjuk a legmodernebb tipusu, duplagolyós csapágyazásu
német gyártmányu famegmunkáló gépeket és szerszámokat. 2302
Jellinek és Társa Subotica, Paje Kujundžića ulica 4.

ÖN sportol kirándul elutazik **vegyen** fényképező gépet **ÉN** figyelmét felhívom, eszébe juttatom, ajánlom **adok**
TENNER OPTIKUSNÁL
Subotica, Korzó 11. Fotocikkek a legnagyobb választékban

Eladó betegség miatt egy Umrath erős, hatos láncos magánjáró cséplőgarnitura. Kitünő karban. Lang Péter, Bezdán. 2859

Most nyilt meg!
Berkes József
üveg és porcellán kereskedése
SUBOTICA
Zrinjski trg 9., István utca sarok nagy gyümölcsplac
Üveg és porcellán áruk nagy választékban. Versenyképes árak. Épület üvegezés és képkeretezés.
26 5

Szódagyári gép és szódásüvegek elköltözés végett részletekben is olcsón eladók. Blázsovits, Senta. 2808

MODERN GÉPHIMZÉS 2
(DAMBULIROZÁS)
gépazsur, mindenféle kézimunkák, női fehérnemük, plissirozás, guvrirozás, gomb behuzás, selyemfestés stb.
AIDA
kézimunkaüzletben Csirkepiac, kiskőz. — Munkásnők és tanulóleányok felvétetnek

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett 4-es szivógázmotor, 4 lyukas Hoffherr morzsolóval. Üzemben megtekinthető Bubas Istvánnál, Telečka. 2690

Selvempincsi kölykök eladók. Trg Fra Ješe 6. Barátok mellett, az udvarban 2860

Elsőrendű fehér darabos
MESZET
beočini portland
CEMENTET
legjobb minőségű
retorta faszenet
vagontételben és kicsinyben ajánl
Réval Adolf
Subotica, Terezijina ul. 1. Telefon 551. 227

TÉGLA, első- és másodrendű, valamint fiaszter-, kút- és olajos-téglát VIDÉKRE minden mennyiségben legjutányosabban szállit iparvágányu gyártelepéről Glied Bernát téglagyáros, Subotica. Ugyanott köbméter- vagy vasastégla legolcsóbban kapható. 1956

NŐI FODRÁSZ vagy FODRÁSZNŐ
azonnali belépésre kerestetik
KREINER fodrász
V. BECSKEREK
Aleksandrova (Fő) utca.
2790

6 HP magánjáró lokomobil olcsón eladó. Gürczing, Obovo, Bánát. 2834

Vilsonova ulica 22. szám alatt egy amerikai gyártmányu harmónium és egy Pallas Lexikon eladó.

ÉKSZEREK
inga- és zsebórák, irókészletek, ridikülök, cigarettatárcák ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.
SOK
ékszerésznél, Rudićeva ul.

Kerékpár, jó karban, szánnal együtt eladó. Aleksandrova ul. 6. első emelet. 2767

Ebédlő- és hálószobabutorok eladók. Weisz Leo, Rossija Fonciére-palota. 2864

Strossmajerova ul. 22.
(halpiacon) levő
rövid és divatáru üzlet
átszervezése folytán az egész áruraktár kicsinyben és tömegesen minden elfogadható áron
kiárusittatik. 2770

Eladó Máv. 8 HP magánjáró, golyós cséplőgarnitura, 12 éves elevátorral. Klumpner Lőrinc, Zabalj. 2806

KÜLÖNFÉLE

Borbélyok! Borotvát, ollót, hajvágógépet gyorsan és legolcsóbban köszörül Gubányi Sándor müköszörüs Subotica, Rudićeva ulica 4. az udvarban.

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 760

Kissingeni soványitó-tabletta ártalmatlan, orvosilag sokszorosan elismert legjobb szer. Kövérség és elzsirosodásnál használata csodás. Ismét kapható a Hercl-drogériában Subotica Aleksandrova ulica 1. Postán rendeléseket utánvéttel azonnal elintézünk. 1822

LIKŐRESZENCIÁK:
Rum-, cognak-, pálinka-, boreszenciák, gyümölcsészterek, méregmentes festékek, málnaszörp, citrom-, narancsszörpök. Gyári árakon ajánlja: **Dr. Fodor Ottó vegyészmérnök, Veliki-Becskerek.** 1919

Üzemképes, jókarban levő 5 1/2 HP Brenabor
motorkerékpár
modern mellékkocsival
olcsón eladó.
Ugyanott egy 1 1/2 HP Rotar motorkerékpár is kapható. Megtekinthető Franczuszky Ljubomir mechanikai üzletében Ve.-Bečkerek, Obala Princ Jel 7.

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavitást és drágakőfoglalást megvárhatják Blahánál, Subotica, Edénypiac. 2624

RADIO és AUTOMOBIL
accumulátor töltését, javitását szakszerüen, garancia mellett vállalja
WILHELM
villamosvilágitási és erőátviteli vállalata Subotica, Pašićeva u. 2
2665

Kankónál (gennyes folyásnál), hugycsőbántalmaknál, fehérfolyásnál legjobban hatnak a már 19 éve ismert Larucin-kapszulák és pálcikák. — Minden gyógyszertárban és drogériában 20 dinár árban kapható. Postán utánvéttel: Blum (Illés) gyógyszertár, főpostával szemben. 2159

DUGÓK 1776
parafatalpak, mindenféle parafaáru termelési áron nagyban kapható
Fuchs i Drug
Subotica

Vizszázók! Az összes gőzgépek vizsgálására előkészitő kézi könyv, német vagy magyar nyelven kapható Szabotnik Ferencnél, St.-Bečej. 2665

Bútorozott szoba kiadó. — Miloš Obilić ul. 48. 2829

Kérelem a jószivüekhez. Kérem a nemesszivü embereket, sziveskedjenek nagy nyomoromon a husvéti ünnepek közeledtével némiképen segiteni: 12 éve vak vagyok, igy mesterségemet nem folytathatom és feleségem is beteges, ennélfogva a jószivü emberek támogatását vagyok kénytelen kérni. Kalmár Flórián világtalan kéményseprő és családja, Senta, Jovana Subotića 14. 2863

STENICIN
a legjobban bevált férgek és POLOSKAIRTÓ
Kezelése egyszerü, nem piszkit. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica. 509

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Subotican